

VEÐURSTOFA ÍSLANDS

REGLUR

**UM
VEÐURATHUGANIR Á SKIPUM
OG
SAMNINGU VEÐURSKEYTA**

REYKJAVÍK 1985

E F N I S Y F I R L I T

FORMÁLI	1
INNGANGUR	3
FÝRSTI KAFLI	
Skeytalykill	5
Merking skeytastafa	6
ANNAR KAFLI	
Hvenær og hvernig senda skal almenn veðurskeyti	9
Stormskeyti	11
Hafístilkynningar	12
Tilkynningar um ísingu	13
Nokkrar athugasemdir um veðurathuganir o.fl.	13
PÐRÐJI KAFLI	
Skeytaorðin, töflur og leiðbeiningar	15
FJÓRÐI KAFLI	
Önnur afbrigði skeytalykilsins	58
FIMMTI KAFLI	
Reglur um ýmsar ráðstafanir til öryggis við siglingar	67
Skrá yfir erlendar loftskeytastöðvar	79

F O R M Á L I

Samkvæmt samþykktum Alþjóðaveðurfræðistofnunarinnar, WMO, tók nýr samræmdur skeytalykill fyrir veðurathuganir á sjó og landi gildi 1. janúar 1982. Verulegar breytingar voru þá gerðar á skeytalyklinum frá því sem áður var, en töflur og merking hvers skeytastafs var þó í flestum tilvikum óbreytt. Varð skeytalykillinn sveigjanlegri og ítarlegri, en um leið talsvert lengri en sá sem áður var í notkun.

Uppbyggingu leiðbeiningabókar þessarar var þá jafnframt breytt og væntanlega til hins betra fyrir veðurathugunarmenn. Upplag fyrstu fjölritunar er nú þróið og kemur hér önnur fjölritun fyrir sjónir veðurathugunarmanna á íslenskum skipum. Nokkrar smábreytingar og lagfæringar hafa verið gerðar að því er varðar orðalag, útlit og frágang, en reglurnar eru efnislega óbreyttar, þegar þetta er ritað í mars 1985. Rétt er þó að vekja athygli á að í fimmta kafla er ný útgáfa af "Reglum um ýmsar ráðstafanir til öryggis við siglingar."

I N N C A N G U R

Atvinnuvegir landsmanna eru í mjög ríkum mæli háðir veðrattunni, og má því öllum vera augljós nauðsyn þess, að fyrir hendi séu nákvæmar upplýsingar um veðurfar og að gerðar séu sem gleggstar og áreiðanlegastar veðurspár. Ríður mikið á, að veðurathuganir sem veðurspár og rannsóknir á veðurfari eru byggðar á, séu gerðar af nákvæmni og samviskusemi.

Um sjö tíundu hlutar af yfirborði jarðar eru huldir sævi, en af því leiðir, að þekking á veðri og veðurfyrirbærum er að verulegu leyti háð athugunum, sem gerðar eru á skipum á siglingu um úthöfin.

Það eru vinsamleg tilmæli Veðurstofunnar, að sem flest íslensk kaupskip geri veðurathuganir og sendi veðurskeyti, einkum þegar þau er á siglingu um nyrsta hluta Atlantshafs, en frá þeim slóðum er oft mikill og mjög tilfinnanlegur skortur á veðurfregnnum. Sama gildir að sjálfssögðu um fiskiskip, sem halda á fjarlæg mið eða sigla með afla til erlendra hafna. Þá er það enn fremur ósk Veðurstofunnar, að hæfilegur fjöldi fiskiskipa sendi jafnan veðurskeyti frá miðunum umhverfis landið. Liggur í augum uppi, að erfitt er að gera góðar veðurspár fyrir miðin, ef þaðan berast engar veðurfregnir. Það má því teljast hagsmunamál sjómannanna sjálfra að senda Veðurstofunni veðurskeyti.

Í bók þessari eru leiðbeiningar um gerð veðurathugana og hvernig semja skuli og senda veðurskeyti eftir þeim skeytalykli er gildir frá 1. janúar 1982. Þrjú mislöng og mismunandi ítarleg afbrigði eru til af þeim hluta lykilsins, sem notaður er á sjó, og er í fyrsta kafla gerð grein fyrir því afbrigði, sem notað er á flestum íslenskum skipum. Hinna tveggja afbrigða skeytalykilsins er getið í fjórða kafla. Í öðrum kafla er fjallað um sendingu almennra veðurskeyta, stormskeyta og hafistilkynninga. Í þriðja kafla eru svo töflur og leiðbeiningar um gerð veðurskeyta og eru þær í sömu röð og orðin í skeytinu. Í fimmsta kafla eru prentaðar reglur og leiðbeiningar er varða siglingar. Í þeim er ákvæði um tilkynningaskyldu skipa um ís, stórvíðri og aðrar yfirvofandi hættur fyrir sjófarendur. Ennfremur er í fimmsta kafla skrá yfir nokkrar erlendar loftskeytastöðvar, sem taka endurgjaldslaust á móti veðurskeytum frá skipum.

F Y R S T I K A F L I

SKEYTALYKILL

Við gerð veðurskeytis, sem lýsa á veðri á jörðu niðri og ástandi yfirborðs lands og sjávar, er notaður samræmdur skeytalykill (FM 12-VII SYNOP og FM 13-VII SHIP). Skiptist hann í fimm hluta, auk inngangshluta, en aðeins þrír hlutar hans eru notaðir við gerð veðurskeyta á skipum. Veðurskeyti frá skipum geta verið misjafnlega ítarleg, en það er aðalregla, að vanti upplýsingar um ákveðinn veðurþátt eða sé hann ekki athugaður, fellur niður það orð skeytalykilsins, sem aðeins inniheldur upplýsingar um hann. Þrjú mislöng afbrigði eru til af skeytalykli fyrir skip (FM 13-VII SHIP) og verður hér fjallað um það afbrigði, sem nota skal á flestum íslenskum skipum. Lengsta afbrigðinu, sem t.d. hæfir til notkunar á rannsóknarskipum, verður lýst í fjórða kafla bls. 59. Þar verður einnig getið um stysta afbrigðið. Skeytalykillinn, sem almennt skal nota á íslenskum skipum er þannig táknaður með bókstöfum:

Inngangshluti DDDD YYGG_{i_w} 99L_{a_a_a} Q_{c_o_o_o_o}L_o

1. hluti i_{R_x}N_{VV} hVV Nddff 1s_nTTT 4PPPP 7wwW₁₂W

8N_hC_LC_MC_H

2. hluti 222D_{s_s}v_s 0s_nT_wT_wT_w 6I_sE_sE_sR_s ICE + {Texti eða
c_iS_bD_iz_i}

Í veðurskeyti skulu ávallt vera tvö fyrstu orðin í 1. hluta auk inngangshluta. Öðrum orðum má sleppa þegar upplýsingar eru ekki fyrir hendi eða vissum skilyrðum fullnægt. Verður þeirra getið í leiðbeiningum um einstök orð.

Við samningu veðurskeytis eru tölustafir settir í stað bókstafanna í skeytalyklinum eftir því sem við á hverju sinni samkvæmt töflum og leiðbeiningum í þriðja kafla. Auk tölustafa er merkið / stundum notað, venjulega til að gefa til kynna að ókunnugt sé um veðurþátt.

MERKING SKEYTASTAFA

DDDD Kallmerki skipsins

YY Dagsetning

GG Athugunartími

i_w Einkennisstafur vinds

99 Einkennistala orðsins

L_aL_aL_a Breidd staðarins

Q_c Hnattfjórðungstala

L_oL_oL_oL_o Lengd staðarins

i_R Ábendingartala úrkomuorðs

i_x Ábendingartala veðurorðs

h Skýjahæð

VV Skyggni

N Skýjahula

dd Vindátt

ff Vindhraði

1	Einkennistala orðsins
s_n	Formerki
TTT	Lofthiti
<hr/>	
4	Einkennistala orðsins
PPPP	Leiðréttur loftþrýstingur við sjávarmál
<hr/>	
7	Einkennistala orðsins
ww	Veður á athugunartíma eða síðustu klukkustund
w_1 w_2	Veður frá síðasta aðalathugunartíma
<hr/>	
8	Einkennistala orðsins
N_h	Skyjahula lágskýja (eða miðskýja)
C_L	Tegund lágskýja
C_M	Tegund miðskýja
C_H	Tegund háskýja
<hr/>	
222	Einkennistala orðsins og 2. hluta
D_s	Stefna skipsins síðustu 3 klukkustundir
v_s	Hraði skipsins síðustu 3 klukkustundir
<hr/>	
0	Einkennistala orðsins
s_n	Formerki
$T_w T_w T_w$	Sjávarhiti
<hr/>	

6	Einkennistala orðsins
I _s	Orsök ísingar á skipinu
E _s E _s	Þykkt íssins á skipinu
R _s	Breyting á ísmagni á skipinu

ICE	Inngangsorð, ef upplýsingar um hafís fara á eftir
c _i	Péttleiki og lýsing hafíss
s _i	Þróunarstig hafíss
b _i	Landmyndaður ís
d _i	Stefna ísbrúnarinnar frá skipinu
z _i	Áhrif íss á siglingar

ANNAR KAFLI

HVENÆR OG HVERNIG SENDA SKAL ALMENN VEÐURSKEYTI

Þess er óskað, að íslensk skip, sem þessar leiðbeiningar hafa, geri veðurathuganir og sendi almenn veðurskeyti, hvenær sem því verður við komið á eftirtöldum aðal tímum veðurskeyta:

Kl.	00	GMT	(Greenwich Mean Time)
"	06	"	
"	12	"	
"	18	"	

Ennfremur er þess sérstaklega óskað, að íslensk skip, sem eru á siglingu innan við 500 sjómílur frá Íslandi, geri veðurathuganir og sendi almenn veðurskeyti, þegar því verður við komið á millitínum veðurskeyta kl. 03, 09, 15 og 21 GMT. Á hafinu suðvestur af Íslandi allt að Nýfundnalandi eða strönd Kanada er raunar æskilegt, að íslensk skip sendi skeyti á fyrrnefndum tímum þótt þau séu stödd meira en 500 sjómílur frá Íslandi. Er þetta mikilvægt þar sem meiri hluti þeirra veðurkerfa, sem til Íslands berast, koma úr suðvestri.

Þegar ekki eru tök á að senda veðurskeyti á einhverjum tímann kl. 00, 06, 12 eða 18 GMT, er þess sérstaklega óskað, að send séu veðurskeyti á næsta millitíma kl. 03, 09, 15 eða 21 GMT.

Athygli skal vakin á því að minnst berst af veðurskeytum frá skipum á Atlantshafi á nöttunni. Þegar þess er kostur, er því sérstaklega æskilegt að veðurskeyti séu send kl. 00 og 06 GMT.

Miklu málí skiptir, að veðurathuganir séu gerðar stundvislega. Nánar tiltekið eru athugunartímarnir frá því 10 mínútum fyrir heila tímann þangað til nákvæmlega á heila tímanum. Veðurskeyti skulu send þegar

að lokinni athugun, ef unnt er. Það skal þó tekið fram, að enda þótt nokkur dráttur verði einstöku sinnum á sendingu veðurskeytis (jafnvel allt að 4 tímum) skal ekki láta undir höfuð leggjast að senda það, þar eð mun betra er að fá veðurskeyti seint en alls ekki.

Þegar skipið er í námunda við Ísland, skulu veðurskeytin send þangað sé þess kostur. Oftast er heppilegast, að veðurskeytin séu send um **loftskeytastöðina í Reykjavík (TFA)**, en eftirtaldar íslenskar loft-skeytastöðvar taka þó einnig á móti veðurskeytum:

Ísafjörður Radió	(TFZ)
Siglufjörður Radió	(TFX)
Nes Radió	(TFM)
Hornafjörður Radió	(TFT)
Vestmannaeyjar Radió	(TFV)

Tekið skal fram, að Veðurstofan greiðir Landsíma Íslands að fullu fyrir flutning skeytanna, og leggst því enginn kostnaður á skipin í því sambandi.

Sé skipið statt það langt frá Íslandi, að erfitt sé að senda veðurskeyti til íslenskrar loftskeytastöðvar, skulu þau send til næstu erlendar loftskeytastöðvar, sem á móti slíkum skeytum tekur og auðvelt er að ná til á því svæði, sem skipið siglir um.

Á bls. 79 er skrá yfir nokkrar erlendar loftskeytastöðvar við norðanvert Atlantshaf, sem taka á móti veðurskeytum frá skipum á nálægum slóðum, skipunum að kostnaðarlausu.

Þegar skip kallar loftskeytastöð í því skyni að senda veðurskeyti, skal fella orðið OBS inn í kallið m.a. til að tryggja skjótt svar.

Þegar veðurskeyti frá skipi er sent til íslenskrar loftskeytastöðvar, á ákvörðunarstaður (radio address) skeytisins að vera **METEO Reykjavík** (en það er símnefni Veðurstofu Íslands). Sé skeyti sent til erlendar loftskeytastöðvar, má finna viðeigandi ákvörðunarstað í skránni yfir þessar stöðvar (á bls. 79).

Samkvæmt framansögðu á t.d. veðurskeyti, sem sent er til íslenskrar loftskeytastöðvar, að hefjast á orðunum OBS METEO Reykjavík.

Ýmsar erlendar veðurstofur hafa mikinn áhuga á veðurskeytum frá skipum á nyrsta hluta Atlantshafs. Lætur Veðurstofa Íslands því senda veðurskeyti frá íslenskum skipum á þessum slóðum til útlanda ásamt veðurskeytum frá veðurathugunarstöðvum í landi.

STORMSKEYTI

Þegar veðurhæð á sjó nær 10 vindstigum eða þar yfir á Beaufort-vindstiga án þess að við slíku veðri hafi verið varað skal strax tilkynna um það nálægum skipum og næstu veðurstofu í landi. Um skyldu skipstjóra á íslenskum skipum til að senda stormfregnir (og enn fremur almenn veðurskeyti, þegar Veðurstofa Íslands óskar þess) vísast til "Reglna um ýmsar ráðstafanir til öryggis við siglingar", sem Siglingamálastofnun ríkisins gaf út 1983, sjá bls. 67.

Stormfregnir skal senda í mæltu máli. Nánari leiðbeiningar eru í fimmtra kafla, bls. 67.

Það skal tekið fram, að Veðurstofunni er kærkomið að fá tilkynningar um óveður og snögg veðrabrigði, þótt veðurhæð nái ekki 10 vindstigum. Er skipsstjórnarmönnum treyst til að dæma, hvenær ástæða er til að senda slíkar tilkynningar.

Stormskeyti gætu litið þannig út:

- a. TTT Storm 0510 GMT January 12. $62^{\circ}32'N$, $18^{\circ}06'W$.
Wind SE, force 10. Rain. Barometer falling rapidly.
Course 300; 6 knots.
- b. TTT Storm 2240 GMT April 3, $63^{\circ}10'N$, $23^{\circ}51'W$.
Barometer corrected 952 millibars. Wind W, force 11.
Heavy snow showers. Visibility less than 1 km.

HAFÍSTILKYNNINGAR

Verði skipstjóri á íslensku skipi var við hafís, ber honum skylda til að tilkynna það nálægum skipum, svo og hlutaðeigandi yfirvöldum í landi á næsta stað, sem til næst. Sé skipiðstatt í námunda við Ísland, skal gera ráðstafanir til, að tilkynningin verði send til Veðurstofu Íslands.

Um skyldu skipstjóra til að senda hafísfregnir vísast til "Reglna um ýmsar ráðstafanir til öryggis við siglingar", sjá fimmta kafla bls. 67.

Það sem einkum skal tekið fram í skeytum um hafís, er eftirfarandi:

1. Hvernig ísnum er háttar, t.d. hvort heldur: jakastangl, íshroði, þéttur íshroði, ísspöng, hafísbreiða með vöku, samfellið hafíshella (hafþök), íshrannir, borgarís o.s.frv. Þegar um fáa jaka er að ræða, skal tilgreina tölu þeirra.
2. Hvar hafísinn sást og hvenær (breidd og lengd staðarins í gráðum og mínútum eða önnur staðarákvörðun).
3. Hve stórt svæði ísinn nær yfir.
4. Hve mikil hreyfing er á ísnum og hvert hann virðist reka.
5. Hvort ísinn er landfastur og þá hvar.
6. Hver eru áhrif íssins á siglingar.

Hafísfregnir gætu litið þannig út:

- a. TTT ICE two icebergs $66^{\circ}47'N$, $24^{\circ}01'W$, at 0719 GMT June 2.
- b. Sigldum framhjá 8 frekar litlum ísjökum og einum borgarísjaka um 5 sjómílur norður af Hornbjargsvita kl. 1530 GMT 13. maí.

- c. Kl. 2105 GMT 27. júní. Íshrafl 312° 20 sjómílur frá Straumnesi. Ísspöng nokkru utar.
- d. 11. júní kl. 1500 GMT. Staddir 68.0°N , 19.5°V . Skammt norðan við okkur er 10 sjómílna löng ísbreiða, sem virðist liggja frá vestri til austurs. Erum við eystri mörk hennar. Ísinn rekur lítið eitt til suðurs.

TILKYNNINGAR UM ÍSINGU

Hlaðist ísing á skip án þess að við ísingarhættu hafi verið varað, skal tilkynnt um það í samræmi við "Reglur um ýmsar ráðstafanir til öryggis við siglingar". Sé skipið í námunda við Ísland skal gera ráðstafanir til að tilkynning verði send til Veðurstofu Íslands.

NOKKRAR ATHUGASEMDIR UM VEÐURATHUGANIR 0.FL.

Til þess að almenn veðurskeyti komi að sem bestum notum, er mikilvægt, að veðurathuganir séu gerðar stundvíslega og samtímis á öllum stöðum. Einkum gildir þetta um þá þætti veðursins, sem breytast ört. Af þessum sökum eru athugunartímarnir frá því 10 mínútum fyrir heila tímann þangað til nákvæmlega á heila tímanum.

Yfirleitt á að athuga fyrst þau atriði, sem eru áætluð, en síðan að framkvæma mælingar. Ber að stilla svo til, að lesið sé á loftvog (ef loftþrýstingur er athugaður) sem næst réttum athugunartíma.

Veðuskeytin skal skrá í þar til gerðar veðurbækur, og er mikilvægt að útskrifaðar bækur séu sendar til Veðurstofu Íslands, Bústaðavegi 9, 105 Reykjavík.

Sé skipið selt eða athugunum hætt af öðrum ástæðum, eru það vinsamleg tilmáli Veðurstofunnar, að þeim veðurathugunartækjum, sem eru í hennar eign, sé skilað.

m_N^{ex}

P R I Ð J I K A F L I

SKEYTAORDIN, TÖFLUR OG LEIÐBEININGAR

ORDIÐ DDDD

DDDD Kallmerki skipsins (4 bókstafir). Á íslenskum skipum eru TF tveir fyrstu stafirnir í þessu orði.

ORDIÐ YYGGi_w

YY Mánaðardagur, þegar athugun er gerð (2 tölustafir).

GG Athugunartíminn í heilum klukkustundum (2 tölustafir).

i_w Einkennisstafur vinds (1 tölustafur).

Mánaðardagurinn telst byrja kl. 0000 GMT og skulu tölurnar 01 - 31 notaðar.

Athugunartíminn miðast við GMT og skulu tölurnar 00 - 23 notaðar.

i_w Einkennisstafur vinds

0	Vindhraði metinn	Vindhraði í m á sek.
1	Vindhraði lesinn af vindhraðamæli	
3	Vindhraði metinn	
4	Vindhraði lesinn af vindhraðamæli	

ORDIÐ 99L_aL_aL_a

99 Einkennistala orðsins.

L_aL_aL_a Breidd staðarins í heilum gráðum og tíunduhlutum úr gráðu (3 tölustafir).

Dæmi: Skipið statt á 63.8°N: 99L_aL_aL_a = 99638

ORÐIÐ $Q_c L_o L_o L_o L_o$

Q_c Hnattfjórðungurinn, sem skipið er statt á (1 tölustafur).

$L_o L_o L_o L_o$ Lengd staðarins í heilum gráðum og tíunduhlutum úr gráðu (4 tölustafir).

Q_c Hnattfjórðungurinn, sem skipið er statt á.

	Breidd	Lengd
1	Norður	Austur
3	Suður	Austur
5	Suður	Vestur
7	Norður	Vestur

1) Á hafsvæðinu við Ísland er $Q_c = 7$

2) Ef skipið er statt á Greenwich hádegisbaugnum eða á 180. baugnum ($L_o L_o L_o L_o = 0000$ eða 1800) skiptir ekki málí hvort $Q_c = 1$ eða 7 (ef skipið er á norðurhveli) eða $Q_c = 3$ eða 5 (ef skipið er á suðurhveli).

3) Sé skipið statt á miðbaug ($L_a L_a L_a = 000$), skiptir heldur ekki málí hvort $Q_c = 1$ eða 3 (ef um austlæga lengd er að ræða) eða $Q_c = 5$ eða 7 (ef um vestlæga lengd er að ræða).

Dæmi:

Í öllum dæmunum er skipið á norðurhveli jarðar.

1. Skipið statt á $5.8^{\circ}E$: $Q_c L_o L_o L_o L_o = 10058$
2. " " " $14.7^{\circ}W$: " = 70147
3. " " " $102.3^{\circ}W$: " = 71023

ORÐIÐ $i_R i_x h_{VV}$

i_R Ábendingartala úrkomuorðs (1 tölustafur).

i_x Ábendingartala veðurorðs (1 tölustafur).

h Hæð lægsta skýs (1 tölustafur).

W Skyggni (2 tölustafir).

Þetta orð skal alltaf senda.

i_R Ábendingartala úrkomuorðs

1 Úrkomuorð sent í skeyti.

2 Ekki notað á skipum.

3 Úrkomuorð ekki sent þar sem engrar úrkomu hefur orðið vart.

4 Úrkomuorð ekki sent vegna þess að úrkomumagn hefur ekki verið athugað.

Úrkomumagn er ekki athugað á íslenskum skipum og verður því
i_R = 4 í öllum skeytum.

i_x Ábendingartala veðurorðs ($7WW_1W_2$)

1 Veðurorð sent.

2 Veðurorð ekki sent, vegna þess að það lýsir aðeins skýjahulu eða breytingum á skýjahulu.

3 Veðurorð ekki sent, vegna þess að upplýsingar eru ekki fyrir hendi.

4 }
5 } Notað á sjálfvirkum veðurathugunarstöðvum
6 }

h Hæð yfir athugunarstað á neðra borði lægstu C_L-skýja, ef C_L-ský eru á lofti, annars lægstu C_M-skýja.

0 0 - 50 m

1 50 - 100 m

2 100 - 200 m

3 200 - 300 m

4 300 - 600 m

5 600 - 1000 m

6 1000 - 1500 m

7 1500 - 2000 m

8 2000 - 2500 m

9 2500 m eða meiri, eða engin ský á lofti (heiðskírt).

1 Skýjahæð óþekkt, t.d. vegna þoku, særoks eða snjókomu.

Við áætlun skyjahæðar má notast við eftirfarandi töflu, sem sýnir algengustu hæð helstu skyjaætta:

Pokusky eru oft mjög lágt yfir jörðu og tæpast herra en 1000 m.

Hrafnar ná stundum niður að jörðu, en geta verið í meira en 1000 m hæð.

Bólstrasky og **skúrasky**: 300-1000 m

Flákasky, (án úrkому): um 600-2000 m

Regnþykknin: Fyrst um 2000 m, síðan lægri, en fremur sjaldan minni en 500 m.

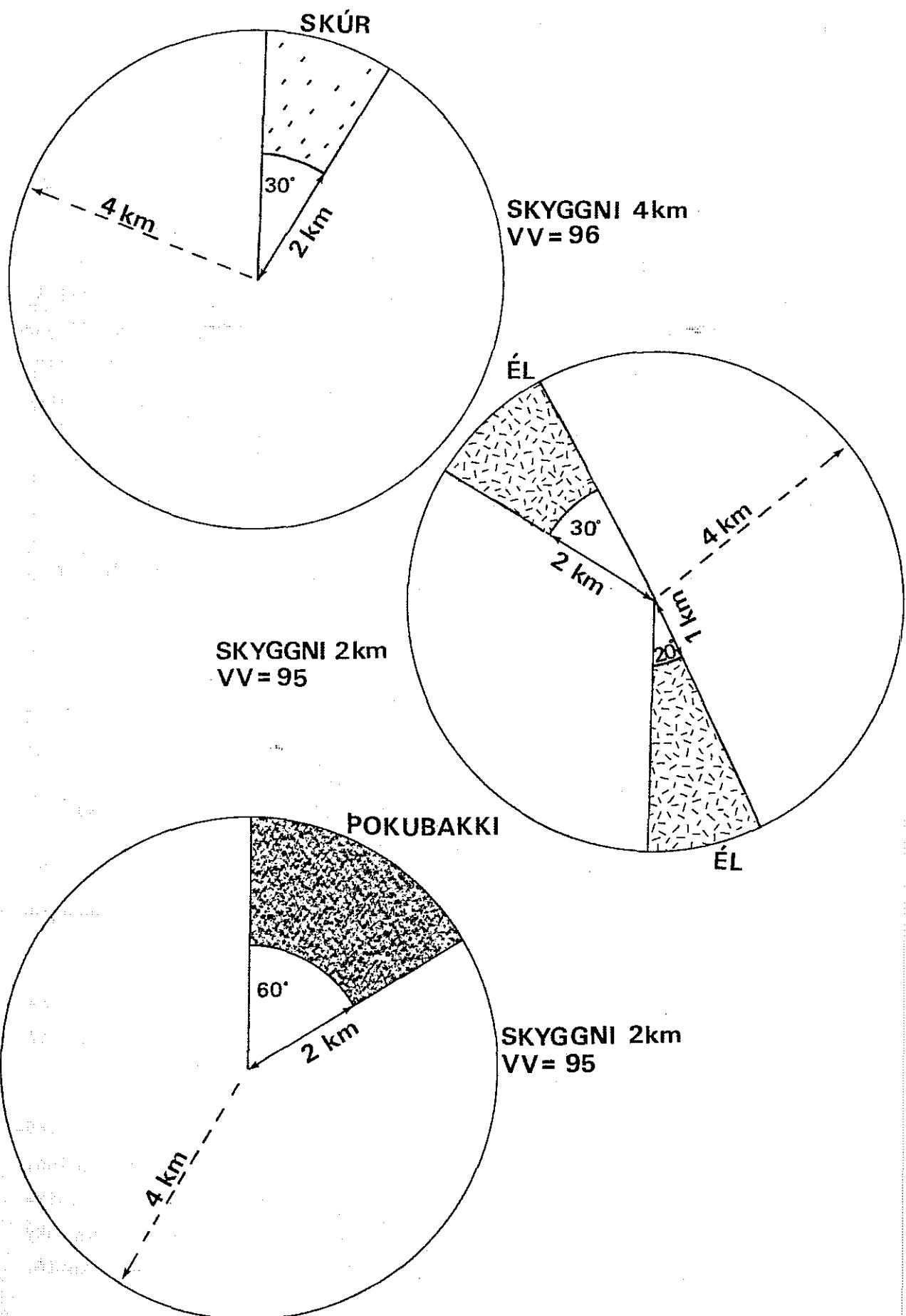
Miðský eru yfirleitt herra en 2000 m og háský miklu herra en 2500 m.

VV	Skyggni
91	50 metrar
92	200 metrar
93	500 metrar
94	1 kílómetri
95	2 kílómetrar
96	4 kílómetrar
97	10 kílómetrar
98	20 kílómetrar
99	50 kílómetrar eða meira.

Sé skyggni mismunandi eftir áttum, skal það lakasta tilgreint. Þó skal ekki tekið tillit til skúra, élja, þokubakka eða annars, sem takmarkar skyggnið svo fremi, að slíkt spanni geira, sem samtals er áttundi hluti sjón-deildarhrings (45°) eða minna.

Sé skyggni milli tveggja talna í töflunni skal velja skeytastafina, sem eiga við lægri töluna. Sé t.d. skyggnið 7 km verður VV = 96.

Nokkur dæmi um val á VV, þegar skyggni er mismunandi eftir áttum.

ORDIÐ Nddff

N Skýjahula í áttundu hlutum (1 tölustafur)

dd Vindátt í tugum gráða (2 tölustafir)

ff Vindhraði í hnútum eða m/s (2 tölustafir)

Þetta orð skal alltaf senda.

Á íslenskum skipum er vindhraði oftast metinn eftir últiti sjávar og er þá gott að styðjast við sérstakar leiðbeiningarmyndir. Sé vindmælir notaður verður að leiðréttu fyrir siglingarhraða og stefnu skipsins. Íslensk skip tilgreina vindhraðann yfirleitt í hnútum.

N Skýjahula alls í áttundu hlutum

0 Engin ský á lofti. Heiðskírt.

1 1/8 af himinhvolfi eða minna er hulinn skýjum, þó einhver vottur af skýjum.

2 2/8 (1/4) af himinhvolfi eru huldir skýjum.

3 3/8 af himinhvolfi eru huldir skýjum.

4 4/8 (1/2) af himinhvolfi eru huldir skýjum.

5 5/8 af himinhvolfi eru huldir skýjum.

6 6/8 (3/4) af himinhvolfi eru huldir skýjum.

7 7/8 af himinhvolfi eru huldir skýjum eða meira, þó ekki sé alskýjað.

8 Alskýjað.

9 Sér ekki til lofts vegna þoku, særoks, snjókomu eða annarra fyrirbæra.

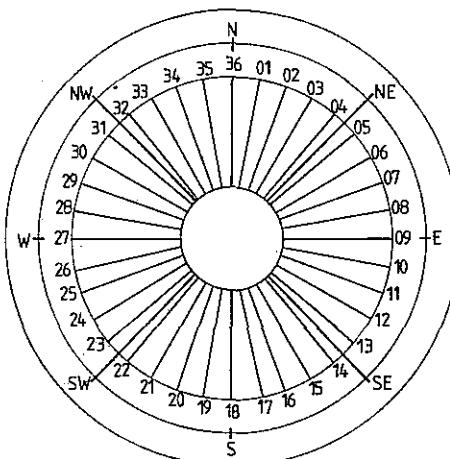
1) Á næturnar er best að athuga skýjahuluna með því að finna á hve mörgum áttundu hlutum himins stjörnur sjást. Þá er afgangurinn hulinn skýjum.

2) Athugunarmaður skal tilgreina skýjahuluna, eins og hún virðist vera frá honum séð. T.d. skal telja þann hluta himins, sem næstur er sjóndeildarhring alskýjaðan, ef hann sýnist vera það, þótt athugunarmaður viti e.t.v., að hin sömu skýmundu ekki virðast samfelld, þegar þangað er komið.

- 3) Ef blár himinn eða stjörnur sjást gegnum þoku eða móðu og ekki sést vottur af skyjum fyrir ofan, skal N talið 0. Ef sky sjást ofar, skal magn þeirra athugað og tilgreint í skeyti, án tillits til fyrrnefndra fyrirbæra. Ekki skal taka tillit til flugvélaslóða, sem hverfa ört, en haldist slóðarnir skulu þeir athugaðir og tilgreindir sem önnur sky.
- 4) Ekkert tillit skal tekið til þess, hvort skyin eru þykk eða þunn. T.d. getur sést vel til sólar, þótt himinn sé alþakinna bliku.

dd	Vindátt	dd	Vindátt	dd	Vindátt
00	Logn	13	125° - 134°	26	255° - 264°
01	5° - 14°	14	135° - 144°	27	265° - 274°
02	15° - 24°	15	145° - 154°	28	275° - 284°
03	25° - 34°	16	155° - 164°	28	285° - 294°
04	35° - 44°	17	165° - 174°	30	295° - 304°
05	45° - 54°	18	175° - 184°	31	305° - 314°
06	55° - 64°	19	185° - 194°	32	315° - 324°
07	65° - 74°	20	195° - 204°	33	325° - 334°
08	75° - 84°	21	205° - 214°	34	335° - 344°
09	85° - 94°	22	215° - 224°	35	345° - 354°
10	95° - 104°	23	225° - 234°	36	355° - 4°
11	105° - 114°	24	235° - 244°	99	Breytileg
12	115° - 124°	25	245° - 254°		átt

- 1) Vindáttin segir til um úr hvaða átt vindurinn blæs.
- 2) Vindáttina skal miða við réttar áttir, en ekki seguláttir.

Vindhraði í hnútum (eða m/s)

Í veðurskeytum skal tilgreina 10 mínútna meðalvindhraða, vegna þess að vindurinn er aldrei jafn, heldur flöktir stöðugt kringum eitthvert meðaltal bæði með tilliti til hraða og stefnu. Ef venjulegur vindmælir er um borð þyrfti því helst að fylgjast með honum í 10 mínútur. Mun auðveldari verður athugunin, ef síritandi vindmælir er notaður. Sumir slíkra mæla sýna einungis 10 mínútna meðalvindhraða, og er mjög auðvelt að lesa á þá. Aðrir síritandi vindmælar sýna hvernig vindurin breytist í sífelli, og líkist línumurit þeirra fiskdálki með breytilegri breidd. Línan sem liggur eftir miðjum "dálkinum" er talin sýna meðalvindhraða. Sé vindmælir notaður þarf að leiðréttu fyrir áhrifum stefnu og siglingarhraða skipsins.

Ef vindmælir er ekki um borð í skipinu, skal meta veðurhæðina eftir áhrifum vindsins á sjóinn samkvæmt eftirfarandi töflu. Skal velja þá tölu fyrir ff, sem tilheyrir viðkomandi vindstigi í aftasta dálki töflunnar. Heppilegt er að styðjast við myndir sem sýna útlit sjávar við mismunandi veðurhæð.

V i n d h r a ð i						í		
Vind-stig	Hnútar	Metrar á sek.	Kílóm. á klst.	Heiti	Áhrif á rúmsjó	Sennileg ölduhæð*	skeyti	
						á rúmsjó, metrar	ff	
0	< 1	0.0- 0.2	<1	Logn	Spegilsléttur sjór		00	
1	1- 3	0.3- 1.5	1- 5	Andvari	Smágárar myndast, en hvítna hvergi.	0.1 (0.1)	02	
2	4- 6	1.6- 3.3	6- 11	Kul	Ávalar smábárur myndast. Glampar á þær, en ekki sjást þess merki, að þær brotni eða hvítni.	0.2 (0.3)	05	

Vindhraði

Vindstig	Hnútar	Metrar á sek.	Kílóm. á klst.	Heiti	Áhrif á rúmsjó	Sennileg ölduhæð* á rúmsjó, metrar	skeytiff
3	7-10	3.4- 5.4	12- 19	Gola	Bárur, sem sumar hverjar glitrar á. Á stöku stað hvítnar í báru (skýtur fuglsbringum)	0.6 (1)	09
4	11-16	5.5- 8.0	20- 29	Stinningsgola	Allvíða hvítnar í báru	1 (1.5)	13
5	17-21	8.1-10.7	30- 38	Kaldi	Allstórar öldur myndast (hugsanlegt að sums staðar kembi úr öldu)	2 (2.5)	18
6	22-27	10.8-13.8	39- 49	Stinningskaldi	Stórar öldur taka að myndast, sennilega kembir nokkuð úr öldu	3 (4)	24
7	28-33	13.9-17.1	50- 61	Allhvass vindur (Allhvassst)	Hvít froða fer að rjúka í rákum undan vindi	4 (5.5)	30
8	34-40	17.2-20.7	62- 74	Hvassviðri	Löðrið slítur sig úr ölduföldunum og rýkur í greinilegum rákum undan vindi. Holskeflur taka að myndast	5.5 (7.5)	37

V i n d h r a ð i						f	
Vind-stig	Hnútar	Metrar á sek.	Kílóm. á klst.	Heiti	Ahrif á rúmsjó	Sennileg ölduhæð* á rúmsjó, metrar	skeyti ff
9	41-47	20.8-24.4	75- 88	Stormur	Þéttar löðurrákir í stefnu vindsins. Særskið getur dregið úr skyggninu. Stórar holskeflur	7 (10)	44
10	48-55	24.5-28.4	89-102	Rok	Mjög stórar holskeflur. Stórar löðurflygsur rjúka í þéttum, hvítum rákum eftir vindstefnunni. Sjórinn er nær því hvítur yfir að líta. Dregur úr skyggni	9 (12.5)	52
11	56-63	28.5-32.6	103-117	Ofsaveður	Geysistórar öldur (bátar og miðlungs stór skip geta horfið í öldudöljunum). Sjórinn alþakinn löngum, hvítum löðurrákum. Alls staðar rótast öldufaldarnir upp í hvíta froðu. Dregur úr skyggni.	11.5 (16)	60

Vindhraði

Vindstig	Hnútar	Metrar á sek.	Kílóm. á klst.	Heiti	Áhrif á rúmsjó	Sennileg ölduhæð* á rúmsjó, metrar	skeyti ff
12	64 og meira	32.7 og meira	118 og meira	Fárviðri	Loftið er fyllt særoki og löðri. Sjórinn er alhvítur af rjúkandi löðri. Dregur stórlega úr skyggni	14 (-)	68

*Þessum dálki er einungis ætlað að gefa grófar upplýsingar um sennilega ölduhæð á rúmsjó, og er hann ætlaður til stuðnings við áætlun veðurhæðar. Tölurnar í svigum gefa til kynna sennilega hámarksölduhæð.

Þess eru dæmi í aftaka fárviðrum, að vindhraði verði 100 hnútar eða jafnvel meiri, en illkleift er að meta svo mikinn vindhraða án hjálpars mælitækja. Mælist slíkur vindhraði, skal í veðurskeyti sleppa fyrsta stafnum (1) í hnútatölunni, en bæta 50 við dd.

Dæmi: Suðaustan 103. hnútar: ddff = 6403

ORDIÐ 1s_n TTT

1 Einkennistala orðsins

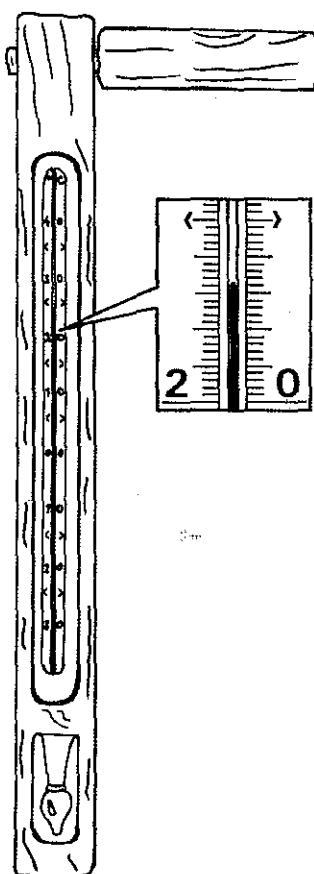
S_n Formerki (1 tölustafur)

TTT Lofthiti í heilum stigum og tíunduhlutum úr stigi
(3 tölustafir).

Þetta orð skal senda, þegar upplýsingar eru fyrir hendi.

$S_n = 0$ ef hiti er 0.0° eða hærri (+)

$S_n = 1$ ef hiti er undir frostmarki (-)

Álestur 23.3°

Mynd 1. Sveifluhitamælir

Hitamælirinn er yfirleitt í sérstöku hylki, sem er útbúið þannig, að auðvelt er að sveifla mælinum í hring og fá með því talsverðan loftstraum til að leika um mælis-kúluna. Sveifla skal mælinum, uns hann sýnir stöðugt sama hitastig, en þá skal lesa á hann og skrá hitastigið. Oft þarf að sveifla mælinum í 1 - 3 mínútur. Hitann skal mæla áveðurs á skipinu, en þó þarf að stilla svo til, að sól nái ekki að skína á mælinn. Varast ber að mæla á stöðum, þar sem mikinn hita leggur frá skipinu (t.d. nálægt reykháf eða loft-rásun frá vélarúmi).

Á milli athugana þarf að geyma mælinn þar sem ekki er hætta á að hann sláist til eða verði fyrir öðru hnjkaski, sem getur brotið hann.

ORÐIÐ 4PPPP

4 Einkennistala orðsins

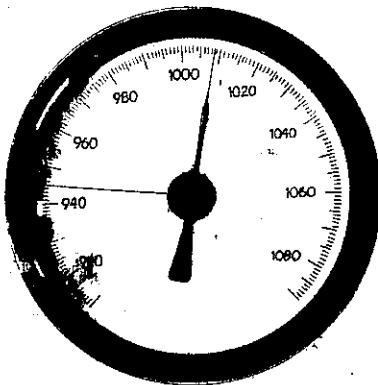
PPPP Leiðréttur loftþrýstingur við sjávarmál í heilum mb og tíunduhlutum úr mb (4 tölustafir).

Þetta orð skal senda, þegar upplýsingar eru fyrir hendi.

Sé leiðréttur loftþrýstingur 1000.0 mb eða hærri, skal sleppa fyrsta stafnum (1) í skeytinu.

Dæmi:

- 1) Leiðréttur loftþrýstingur 1013.2 mb verður í skeyti 40132
- 2) Leiðréttur loftþrýstingur 987.1 mb verður í skeyti 49871

Mynd 2. Fjaðurloftvog

Álestur: 1008.6 mb

Á íslenskum skipum eru yfirleitt fjaðurloftvogir (aneroid barometer). Við aflesinn loftþrýsting þarf hverju sinni að leggja sérstaka leiðréttingu vegna hæðar loftvogarinnar yfir sjó, og oft þarf einnig að bæta við leiðréttingu vegna skekkju í loftvoginni. Sérstök leiðrétttingartafla verður af þessum sökum að fylgja hverri loftvog. Þegar leiðréttiningin hefur verið lögð við aflesinn loftþrýsting, fæst réttur loftþrýstingur við sjávarmál.

Áður en lesið er á loftvogina skal slá nokkrum sinnum léttilega á hana með fingurgómum. Fæst með því móti nákvæmari mæling en ella.

Því miður breytist stilling fjaðurloftvoga oft með tímanum, og er þá nauðsynlet að breyta leiðréttartöflunni. Þarf því öðru hverju að bera fjaðurloftvogir saman við áreiðanlega kvikasílfursloftvog eða annan áreiðanlegan loftþrýstingsmæli. Þegar íslensk skip eru stödd í Reykjavík, er því æskilegt að lesið sé á loftvogina á einhverjum athugunartíma fyrir almenn veðurskeyti. Þegar leiðréttingu hefur verið bætt við aflesturinn, á að fást mjög svipuð niðurstaða og leiðréttur loftþrýstingur mældur á Veðurstofunni í Reykjavík, en upplýsingar um hann má fá í síma (og tvívar á dag í veðurfregnum útværpsins). Sé mismunur á leiðréttum loftþrýstingi mældum í skipinu og á Veðurstofunni að staðaldri 0.3-0.4 mb eða meiri, er nauðsynlegt að tilkynna Veðurstofunni um það. Verður loftvogin þá prófuð og væntanlega gerð ný leiðrétttingartafla.

ORDIÐ 7wwW₁W₂

7 Einkennistala orðsins

ww Veðrið á athugunartíma eða síðustu klukkustund (2 tölustafir).

W₁
W₂} Veðrið á milli athugana (1+1 tölustafur).

Þetta orð skal senda, þegar upplýsingar eru fyrir hendi, nema **orðið gefi eingöngu vísbendingu um skýjahulu eða breyttingar á skýjahulu.**

Orðið skal því ekki senda ef:

$$wwW_1W_2 = \begin{cases} 00// 01// 02// 03// & i_x = 3 \text{ í orðinu } i_R i_x hVV \\ 0100 0111 0122 \\ 0200 0211 0222 \\ 0300 0311 0322 \end{cases} \quad i_x = 2 \text{ í orðinu } i_R i_x hVV$$

Þegar orðið er ekki sent í skeyti, skal setja strik (-) í reitinn í skeytabókinni.

ww

Veðrið á athugunartíma eða síðustu klst.

Fyrri talan í ww gefur til kynna aðaleinkenni eða flokk veðursins, en þeir eru tölusettir frá 0-9. Skal byrja veðurathugun á því að ákveða í hvaða flokki veðrið er. Síðan er seinni talan valin, svo að veðrinu verði sem best lýst í smærri atriðum. Ekki skal við þetta val tekið neitt tillit til þess veðurs, sem var meira en klukkustund fyrir athugun.

Ef fleiri en ein tala getur átt við veðrið á athugunartíma, skal nota þá sem hærri er. Þó skal talan 17 tekin fram yfir tölurnar 20-49.

ww=00-49 Engin úrkoma á veðurstöðinni á athugunartíma

ww=00-19 Engin úrkoma, þoka, sandbylur eða skafrenningur á stöðinni á athugunartíma eða á síðustu klukkustund (nema ww = 09, 11, 12 og 17).

ww Veðrið á athugunartíma eða síðustu klst.

Aðeins
notað
þegar
tölurnar
04-99
eiga
ekki við | 00 Breyting skýjanna ekki athuguð eða
ekki hægt að athuga hana.
01 Skýin hafa hjaðnað eða minnkað
(horfið, ef heiðskírt er á athugun-
artíma).
02 Skýin að mestu óbreytt eða heiðskír
himinn á síðustu klst.
03 Ský hafa myndast eða færst í aukana. | Breyting
skyja á
síðustu
klst. |
|---|---|---|

- Reykur,
mistur,
særsk,
moldrok
eða
sandfok
- { 04 Reykur. Skyggnið er takmarkað vegna reyks frá verksmiðjum, sléttu- eða skógareldi eða öskumisturs frá eldfjöllum.
05 Þurramistur (stafar mestmegin af þurrum rykögnum, ósýnilegum með berum augum).
06 Rykmistur. Í loftinu er ryksveimur, en rykið þyrlast þó ekki upp á athugunarstaðnum eða í grennd við hann á athugunartíma. Rykagnirnar eru a.m.k. að einhverju leyti sýnilegar með berum augum.
07 Særsk.
08 Greinilegir ryk- eða sandstrókar (hvirfilvindar), einn eða fleiri á athugunarstaðnum eða í grennd við hann á athugunartíma eða síðustu klst., en ekki sjáanlegur sandbylur eða verulegt moldrok eða sandfok.
09 Sandbylur eða verulegt moldrok eða sandfok sjáanlegt á athugunartíma eða hefur verið á athugunarstað á síðustu klst. Skyggni í sandbylnum minna en 1 kílómetri.
10 Þokumóða. Skyggni 1 kílómetri eða meira. Loftið er gráleitt og rakt. Móðan stafar af mjög smáum vatnsdropum eða ískristöllum.
- { 11 Lágþokublettir.
12 Lágþoka, nokkurn
veginn samfelld.
- Lágþoka (dalalæða eða sjólæða) við athugunarstaðinn. Mesta hæð þokunnar 2 m á landi, 10 m á sjó. Áætlað skyggni niðri í lágþokunni minna en 1 km.
- 13 Leiftur (rosaljós) sjáanleg, en engin skrugga heyrast.
14 Úrkoma sjáanleg, en nær ekki til jarðar.
15 Úrkoma sjáanleg og nær til jarðar í meira en 5 km fjarlægð frá athugunarstað, en úrkomulaust á athugunarstað.
16 Úrkoma sjáanleg og nær til jarðar í minna en 5 km fjarlægð frá athugunarstað, en úrkomulaust á athugunarstað.
17 Skruggur heyrast, en engin úrkoma á athugunarstaðnum.
18 Rokur (ein eða fleiri) á eða í grennd við stöðina á athugunartíma eða síðustu klst.
- Roka kallast hér snögg vindhviða, sem stendur a.m.k. eina mínútu, og hvessir í henni um 16 hnúta eða meira (a.m.k. 3 vindstig). Það er og skilyrði, að vindhraði í rokunni nái a.m.k. 22 hnútum eða 6 vindstigum.

19 Skýstrokkur eða vatnsstrókar hafa sést á athugunarstaðnum eða í grennd við hann á síðustu klst. eða á athugunartíma.

ww=20-29 Úrkoma, þoka eða þrumuveður á athugunarstaðnum á síðustu klst., en ekki á athugunartíma.

WW

20 Úði (þó ekki frostúði) eða kornsnjór).

21 Rigning, ekki frostrigning

22 Snjókoma.

23 Rigning og snjór (slydda) eða ískorn

24 Frostúði eða frostrigning.

25 Skúrir.

26 Snjó- eða slydduél.

27 Haglél (þ.e. íshagl, hagl eða snæhagl),
eða skúrir og haglél.

28 Þoka. Skyggni minna en 1 km.

29 Þrumuveður (með eða án úrkому).

} Úrkoma á síðustu
klst. (ekki í
skúrum eða éljum).

} Skúrir eða
él á síðustu
klst.

} Á síðustu klst.

ww=30-39 Moldrok, sandfok, sandbylur (skyggni minna en 1 km) eða skafrenningur

WW

30 Moldrok eða sandfok hefur farið
minnkandi á síðustu klst.

31 Moldrok eða sandfok því nær óbreytt
á síðustu klst.

32 Moldrok eða sandfok hefur byrjað
eða aukist á síðustu klst.

} Moldrokið (eða sand-
fokið) nær hátt í
í loft og mjög veru-
lega dregur úr skyggni
á athugunarstað,
einkum í þá átt, sem
moldrokið (sandfokið)
kemur úr.

WW

- 33 Sandbylur hefur farið minnkandi á síðustu klst.
- 34 Sandbylur því nær óbreyttur á síðustu klst.
- 35 Sandbylur hefur skollið á eða aukist á síðustu klst.
- 36 Lágarenningur, skafrenningur, sem nær minna en mannhæð frá jörðu, lítils háttar eða miðlungs.
- 37 Lágarenningur, skafrenningur, sem nær minna en mannhæð frá jörðu, mikill.
- 38 Háarenningur, skafrenningur, sem nær meira en mannhæð frá jörðu, lítils háttar eða miðlungs. Skyggni $\frac{1}{2}$ km eða meira.
- 39 Háarenningur, skafrenningur, sem nær meira en mannhæð frá jörðu, mikill (skafbál, kóf). Skyggni minna en $\frac{1}{2}$ km.

Skyggni minna en 1 km.

WW=40-49 **Poka** á athugunartíma. Pokan nær meira en mannhæð frá jörðu og skyggni á athugunarstað er minna en 1000 m, nema WW=40 og 41.

WW

- 40 Poka sjáanleg (poka í grennd) á athugunartíma, en hefur ekki verið á stöðinni á síðustu klst. og er ekki í blettum. Áætlað er að skyggni í pokunni sé minna en 1 km.
- 41 Pokublettir. Skyggni á athugunarstað meira en 1 km en áætlað minna í pokublettum.
- 42 Poka. Sér til himins eða skýja fyrir ofan.
- 43 Poka. Sér ekki til himins eða skýja fyrir ofan.
- 44 Poka. Sér til himins eða skýja fyrir ofan.
- 45 Poka. Sér ekki til himins eða skýja fyrir ofan.
- 46 Poka. Sér til himins eða skýja fyrir ofan.
- 47 Poka. Sér ekki til himins eða skýja fyrir ofan.
- 48 Hrímþoka. Sér til himins eða skýja fyrir ofan.
- 49 Hrímþoka. Sér ekki til himins eða skýja fyrir ofan.

Hefur orðið gisnari á síðustu klst.

Því nær óbreytt á síðustu klst.

Hefur skollið yfir eða orðið dimmari á síðustu klst.

ww=50-99 Úrkoma á athugunarstað á athugunartíma.

ww=50-59 Úði (súld, örsmáir dropar), eða úði og þoka.

ww

50	Úði með uppstyttum.	}	Lítill á athugunartíma.
51	Óslitinn úði.		
52	Úði með uppstyttum.	}	Miðlungspéttur á athugunartíma
53	Óslitinn úði.		
54	Úði með uppstyttum.	}	Mikill á athugunartíma.
55	Óslitinn úði.		
56	Frostúði, lítils háttar.		
57	Frostúði, miðlungspéttur eða mikill.		
58	Úði og regn, lítils háttar.		
59.	Úði og regn, miðlungs eða þétt (mikið).		

ww=60-69 Rigning (eða rigning og þoka eða slydda).

ww

60	Rigning með uppstyttum.	}	Lítill á athugunartíma.
61	Óslitin rigning.		
62	Rigning með uppstyttum.	}	Miðlungs á athugunartíma.
63	Óslitin rigning.		
64	Rigning með uppstyttum.	}	Mikil á athugunartíma.
65	Óslitin rigning.		
66	Frostrigning, lítils háttar.		
67	Frostrigning, miðlungs eða mikil.		
68	Slydda eða úði og snjókoma, lítilsháttar.		
69	Slydda eða úði og snjókoma, miðlungs eða mikil.		

ww=70-79 Snjókoma (eða snjókoma og þoka).

ww

70	Snjókoma með uppstyttum.	}	Lítill á athugunartíma.
71	Óslitin snjókoma.		
72	Snjókoma með uppstyttum.	}	Miðlungs á athugunartíma.
73	Óslitin snjókoma.		

WW

- 74 Snjókoma með uppstytta. }
75 Óslitin sjókoma. } Mikil á athugunartíma.
76 Ísnálar (hrímsveimur; með eða án þoku).
77 Kornsnjór (með eða án þoku).
78 Einstakir stjörnulaga snjókristallar (með eða án þoku).
79 Ískorn (hagl 1-4 mm í þvermál, myndað við, að regndropar eða snjóflygsur, sem fyrst hafa nærri bráðnað, frjósá).

WW=80-99 Skúra- eða éljaveður, eða úrkoma með þrumuveðri.

WW

- 80 Skúr, lítils háttar.
81 Skúr, miðlungs eða mikill.
82 Skúr, mjög mikill (skýfall).
83 Slydduél (snjókorn og regndropar saman), lítils háttar.
84 Slydduél (snjókorn og regndropar saman), miðlungs eða mikið.
85 Snjoél, lítils háttar.
86 Snjoél, miðlungs eða mikil.
87 Haglél (snæhagl eða snæhagl þakið af þunnri ísskorpu), lítils háttar, með eða án regns eða slyddu.
88 Haglél (snæhagl eða snæhagl þakið af þunnri ísskorpu), miðlungs eða mikið, með eða án regns eða slyddu.
89 Íshaglél, lítils háttar, með eða án regns eða slyddu, en ekki samfara þrumu.
90 Íshaglél, miðlungs eða mikið, með eða án regns eða slyddu, en ekki samfara þrumu.
91 Lítils háttar rigning á athugunartíma.
92 Miðlungs eða mikil rigning á athugunartíma. } Prumuveður
93 Lítils háttar snjókoma, slydda eða hagl (íshagl, hagl eða snæhagl) á athugunartíma. } á síðustu klst., en
94 Miðlungs eða mikil snjókoma, slydda eða hagl (íshagl, hagl eða snæhagl) á athugunartíma. } ekki á athugunar- tíma

WW

- 95 Lítils háttar eða miðlungs þrumuveður sam-fara regni, slyddu eða snjókomu, en ekki hagli (íshagli, hagli eða snæhagli) á athugunartíma.
- 96 Lítils háttar eða miðlungs þrumuveður sam-fara hagli (íshagli, hagli eða snæhagli) á athugunartíma.
- 97 Mikið þrumuveður samfara regni, slyddu eða snjókomu á athugunartíma, en ekki hagli (íshagli, hagli eða snæhagli).
- 98 Þrumuveður samfara sandbyl á athugunartíma.
- 99 Mikið þrumuveður samfara hagli (íshagli, hagli eða snæhagli) á athugunartíma.

Þrumu-
veður
á
athugunar-
tíma.

WW=00-03 Við val á tölunum 01, 02 og 03 skal ekkert tillit taka til þess hve breytingar á skýjahulu er miklar. Tölurnar WW=00, 01 og 02 má nota hverja um sig, ef himinn er heiðskír á athugunartíma. Skulu um það gilda eftirfarandi reglur:
00 er notað, þegar skýjahula fyrir áthugun er óþekkt.
01 er notað, þegar skýin hafa horfið á síðustu klst.
02 er notað, þegar himininn hefur verið heiðskír alla síðustu klst.

WW=05 Þurramistur skal nota, þegar takmörkun skyggnis er aðal-lega af völdum þurra og örsmárra rykagna, sem eru ósýnilegar hver fyrir sig, en draga þó úr skyggninu, sveipa landið hulu og deyfa litbrigði þess. Þurramistrið er bláleitt séð móti dökkum bakgrunni (fjallablámi) en gulleitt, ef það ber við björt ský, jöklar eða sólina. Þetta er greinilegasti munurinn á þurramistri og þokumóðu.

WW=10 Þokumóða er svipuð þoku (sjá WW=40-49) að öðru leyti en því, að droparnir eru ekki eins stórir, enda alveg ósýnilegir með berum augum. Loftrakin er venjulega minni en í þoku, svo að loftið er ekki eins svækjulegt. Þokumóðan er ávallt gráleit og skyggnið er meira en 1 km.

- ww=11-12 Skal ekki notað nema skyggni virðist minna en 1 km í þokublettunum.
- ww=20-29 Skal ekki notað, ef úrkoma er á stöðinni á athugunartíma. Sé ww talið 28 (þoka á síðustu klst.), verður skyggnið að hafa verið minna en 1000 m.
- ww=30-35 **Moldrok eða sandfok.** Mold eða sandur þyrlast upp, svo að dregur úr skyggni. Verði sandfok svo mikið, að skyggni fari niður fyrir 1 km, kallast það **sandbylur**.
- ww=36-39 **Skafrenningur.** Snjór þyrlast upp af völdum winds. Ýmist er skafrenningurinn aðeins niðri við jörð, svo að skyggni í mannhæð minnkar ekki (lágarenningur), eða hann nær svo hátt, að verulega dregur úr skyggni í þeirri hæð (háarenningur). Skafrenningur kallast mikill, ef skyggni fer af hans völdum niður fyrir $\frac{1}{2}$ km.
- ww=40-49 **Þoka** er sveimur af örsmáum, nær ósýnilegum vatnsdropum, er dregur svo úr skyggni, að það verður minna en 1 km. Í þoku er loftið yfirleitt mjög rakt og hráslagalegt (rakastig oftast nálægt 100%) og við nána athugun sjást jafnvel droparnir svífa fyrir augum manns. Þokan er venjulega ljósleit, gráhvít en getur orðið gulleit eða dökkgrá, ef hún blandast reyk eða mistri. Fyrir getur komið, að sveimur af örsmáum ískristöllum valdi þoku (skyggni minna en 1 km), og er hún nefnd **ísaþoka** í Skýjabókinni.
- Frostreykur** kallast þoka, sem myndast, þegar kalt loft streymir yfir tiltölulega hlýtt vatn eða haf, og blandast hlýju og röku lofti næst vatninu. Er þá sem rjúki úr vatninu.
- ww=40 Skal nota þegar þoka (þó ekki þokublettir) er sjánleg en hefur ekki verið á athugunarstað á síðustu klst. Athuga ber að þoka í hæðum eða fjallahlíðum ofan athugunarstaðar telst vera sky.
- ww=41 Þokublettir í nágrenni stöðvarinnar en skyggni á athugunarstað meira en 1 km.
- ww=48-49 Er notað þegar ísing fylgir þoku, og er þokan þá kölluð **hrímpoka**.

ww=50-99

Úrkoma á athugunarstað á athugunartíma.

Við val á skeytastaf ww=50-99 þarf athugunarmaður að geta greint á milli:

- a) óslitinnað úrkoma, b) úrkoma með uppstyttum og c) skúraveðurs.

a) **Óslitin úrkoma** á athugunartíma er það kallað, þegar engin uppstytta hefur orðið síðasta klukkutímann og ekki er talið að skúraský séu á lofti.

b) **Úrkoma með uppstyttum** er það kallað, þegar úrfellið hefur ekki varað látlauð síðasta klukkutímann, en þrátt fyrir það hefur verið þykkt loft og lítil breyting orðið á skýjum, þótt upp stytti. Engin skúraský hafa sést.

c) **Skúra- eða hryðjuveður** er það nefnt, þegar uppstytta, ein eða fleiri, hefur orðið á síðustu klukkustund, og um leið hefur birt verulega í lofti, stundum svo að sést í heiðan himin. Úrkoman byrjar og endar oftast snögglega og úrkomumagnið tekur snöggum breytingum. Úrkoma fellur úr skúraskýjum.

ww=50-55

Úði (súld) er ýmist óslitinn eða með uppstyttum. Droparnir eru af jafnri stærð, minni en 0.5 mm að þvermáli og virðast svífa í loftinu. Úðinn kemur úr lágum og fremur samfelldum þokuskyjum. Þegar úði (súld) er samfara þoku, á að nota skeytastaf fyrir úða í veðurskeytinu samkvæmt þeirri reglu að nota skuli hærri töluna, ef tvær tölur geta átt við veðrið samtímis. Úrkoman getur orðið allt að því 1 mm á klst., einkum til fjalla eða nálægt ströndinni.

ww=56-57

Frostúði er það kallað, þegar úði frýs jafnóðum og hann fellur til jarðar og myndar gegnsætt, glerhált lag á bæði láréttum og lóðréttum flötum. Kallast þetta íslag **glerungur**.

ww=58-59

Er notað þegar úði er samfara rigningu.

- ww=60-65 **Rigning** er ýmist óslitin eða með uppstyttaum. (Athugið: Skúraveður er talið í öðrum flokki, sjá um einkenni þess hér á eftir). Oft er erfitt að greina milli rigningar og úða, en takmörkin eru talin þau, að flestir dropar séu um $\frac{1}{2}$ mm að þvermáli. Sé mikill hluti dropanna stærri, telst úrkoman rigning, annars úði. Fallhraði rigningardropa er meiri en 3 metrar á sekúndu í kyrru veðri. Fyrstu droparnir, þegar gengur að með regni, eru stundum minni en þetta, hins vegar eru þeir mun færri en í úða.
- ww=66-67 **Frostrigning** er það kallað, þegar rigningin frýs um leið og hún lendir á jörðinni og myndar glerung (sjá frostúði).
- ww=68-69 **Slydda** er ýmist með uppstyttaum eða óslitin, og er mynduð af regni og snjó, sem fellur samtímis. (Slydduél tilheyra hryðjuveðri, sjá síðar).
- ww=70-75 **Snjókoma** er ýmist óslitin eða með uppstyttaum. (Snjóél tilheyra öðrum flokki, sjá hryðjuveður). Snjóstjörnurnar eru yfirleitt sexstrendar eða sexgreindar, stundum margar saman í stórum flygsum, einkum í vægu frosti.
- ww=76 **Ísnálar (hrímsveimur)** eru mjög smáir ískristallar, sem oft virðast svífa í loftinu. Ýmist koma þeir úr skyjum eða heiðskíru lofti. Ísnálarnar sjást einkum vel í sólskini, og þá veldur ljósbrott í þeim, að ljóssúla (bjartur lóðréttur stuðull fyrir ofan og neðan sólina) eða rosabaugur sést. Nálar þessar sjást helst í kyrru veðri og miklu frostum.
- ww=77 **Kornsnjór** er gerður úr hvítum og ógagnsæjum kornum og líkist snæhagli, en er mun smágerðari og oft samansettur úr aflöngum eða flötum kornum, yfirleitt minni en 1 mm í þvermál (á stærð við sagógrjón), og falla þau því svo hægt, að þau hoppa ekki verulega, þótt þau mæti hörðu í fallinu. Venjulega fellur mjög lítið magn af kornsnjó og aldrei úr hryðjuskýjum, heldur yfirleitt úr þokuskýjum.

ww=79

Ískorn eru gagnsæjar eða hálfgagnsæjar, hnöttóttar eða óreglulegar ískúlur, 1-4 mm í þvermál (á stærð við sagógrjón eða jafnvel krækiber), og hoppa upp, ef þau mæta hörðu í fallinu. Þau myndast, þegar rigning fellur gegnum kalt loftlag og frýs, áður en hún nær til jarðar.

ww=80-90

Skúra- og hryðjuveður. Úrkoman byrjar og endar snögglega og úrkumumagnið tekur snöggum breytingum. Oft sést í heiðblaan himin milli dökkleitra skyjabólstra eða skúraflóka, sem úrkoman fellur úr. Stundum sést þó ekki til himins milli skúra, og jafnvel getur verið, að úrkoman hætti ekki alveg, en nokkuð birtir þó til með tiltölulega stuttu millibili. Til þessa flokks teljast **skúrir**, **snjóél**, og **slydduél**, þ.e. rigning, snjókoma eða slydda, sem kemur og hættir snögglega eins og að framan er lýst. Ennfremur tilheyra éljaveðri **snæhagl**, **hagl** og **íshagl**.

ww=87-88

Hagl eða snæhagl.

Hagl. Hálfgagnsæ og hörð, hnöttótt eða óregluleg; stöku sinnum keilulaga högl, 2-5 mm að þvermáli (á stærð við krækiber). Venjulega er hvert þeirra myndað utan um snæhagl sem kjarna, þakið af þunnri skel úr ís. Þau eru því gljáandi að últiti, allhörð viðkomu og kremjast ekki auðveldlega, hoppa yfirleitt ekki upp eða springa, þótt þau mæti hörðu í fallinu. Haglið er vott af því að það fellur venjulega í frostlausu veðri, oft með regni. Hagl kemur yfirleitt úr skúraflókum.

Snæhagl. Hvít ógagnsæ högl, hnöttótt, stöku sinnum keilulaga, um 2-5 mm að þvermáli (álíka og krækiber). Högin eru mjúk í sér og er auðþjappað saman, hoppa upp ef þau mæta hörðu í fallinu og sundrast þá oft. Snæhagl er algengast í hita um frostmark, oft á undan venjulegri snjókomu eða samfara henni.

ww=89-90

Íshagl. Ískúlur eða ískekkir, frá 5-50 mm að þvermáli, eða frá matbaunastærð allt að hænueggjastærð. Ýmist falla íshöglin einstök eða samrunnin í stærri og óreglulegri kekki. Annað hvort eru þau alveg gagnsæ eða gerð úr snjó- og íslögum á víxl, íslögini eru a.m.k. millimetra þykk. Íshagl fellur næringöngu í ofsalegum og langvinnum þrumuveðrum, og aldrei í frosti.

ww=91-99 Prumuveður á athugunartíma eða síðustu klukkustund ásamt úrkому eða sandbyl á síðustu klukkustund.

Prumur og eldingar eru ávallt samfara, en þó getur verið að ekki verði vart við nema annað fyrirbærið í sama skipti, einkum ef þrumuveðrið er fjarlægt. Eldingar eru kallaðar **rosaljós**, ef ekki heyrast neinar þrumur á eftir. Prumuveður er talið á stöðinni, ef minna en 10 sek. líða frá því, að leiftrið sést, þar til skruggan heyrist, annars er þrumuveðrið talið í **grennd stöðvarinnar**.

Í veðurskeytum er þrumuveður talið vera á stöðinni frá því að fyrsta þruman heyrist, hvort sem elding sést eða úrkoma er á stöðinni eða ekki. Prumuveður er talið á athugunartíma, ef þruma heyrist á tímabilinu frá því 10 mínútum fyrir athugun þar til skeyti er sent. Prumuveður er talið hafa hætt um leið og síðast þruman heyrist, og hafi þruma ekki heyrst í 10-15 mínútur eftir það, er það staðfesting þess, að þrumuveðri sé lokið. Ef þrumur heyrast á athugunartíma án þess að úrkoma eða sandbylur fylgi, er $ww=17$, en sjáist rosaljós (leiftur) á athugunartíma án þess að þrumur heyrist og úrkoma fylgi, er $ww=13$. Ef ekki er úrkoma eða sandbylur á athugunartíma, en þrumuveður með eða án úrkому á síðustu klukkustund, er $ww=29$.

W_1 og W_2 Veðrið á undan athugun.

Tímabilið, sem W_1 og W_2 eiga við er:

- 6 klst., ef athugunin er gerð kl. 00, 06, 12 eða 18 GMT.
- 3 klst., ef athugunin er gerð kl. 03, 09, 15 eða 21 GMT.

W_1 og W_2 Veðrið á undan athugun.

0 Hálfskýjað eða minna allt tímabilið.

1 Hálfskýjað eða minna nokkurn hluta tímabilsins, en meira en hálfskýjað hinn hlutann.

2 Meira en hálfskýjað allt tímabilið.

3 Moldrok, sandfok, sandbylur eða skafrenningur.

4 Þoka (skyggni minna en 1 km).

5 Úði (súld).

W_1 og W_2

Veðrið á undan athugun.

6 Rigning.

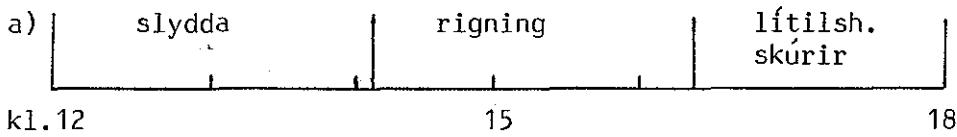
7 Snjókoma eða slydda.

8 Skúrir eða él (hryðjuveður).

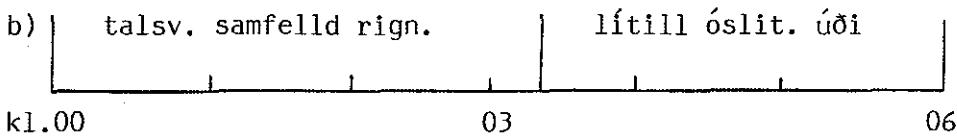
9 Þrumuveður (með eða án úrkому).

- 1) Skeytastafirnir W_1 og W_2 skulu valdir þannig, að þeir og WW til samans lýsi eins fullkomlega og unnt er veðri á ofangreindu þriggja eða sex klukkustunda tímabili.
- 2) Ef veðrið breytist verulega á tímabilinu, skulu W_1 og W_2 eiga við það veður, sem var áður en það veður kom, sem táknað er með WW .
- 3) Ef tvo eða fleiri mismunandi skeytastafi þarf til að lýsa veðrinu á tímabilinu, skal setja þann hæsta í W_1 , en lægri stafur valinn fyrir W_2 , eftir því sem best á við.
- 4) Ef veðrið hefur haldist óbreytt allt tímabilið, skal setja sama skeytastaf í W_1 og W_2 .

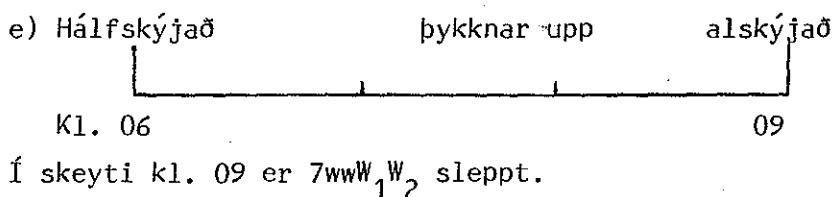
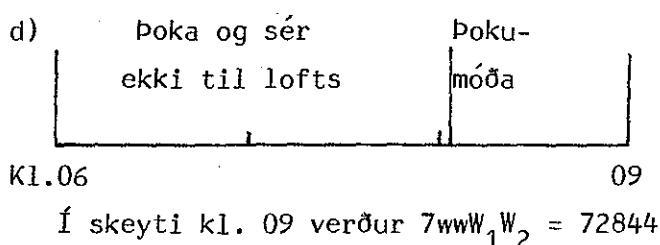
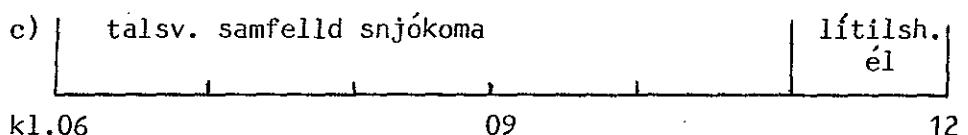
Eftirfarandi dæmi skulu lýsa framansögðu:

Í skeyti kl. 18 veður $7WWW_1W_2 = 78076$

Í skeyti kl. 06 verður $7WWW_1W_2 = 75165$

ORDIÐ 8N_hC_LC_MC_H

8 Einkennistala orðsins.

N_h Hula C_L-skýja (lágskýja), ef til eru, annars C_M-skýja (mið-skýja) (1 tölustafur).

C_L Tegund C_L-skýja (1 tölustafur)

C_M Tegund C_M-skýja (1 tölustafur)

C_H Tegund C_H-skýja (1 tölustafur).

Þetta orð skal senda, þegar upplýsingar eru fyrir hendi, nema heiðskírt sé (N=0) eða ekki sjái til skýja (N=9), þá skal sleppa orðinu.

N_h Hula C_L-skýja, ef til eru annars C_M-skýja.

0 Engin lágský eða miðský á lofti.

1 1/8 af himinhvolfi eða minna er hulinn skýjum, þó einhver vottur af skýjum.

2 2/8 (1/4) af himinhvolfi eru huldir skýjum.

3 3/8 af himinhvolfi eru huldir skýjum.

4 4/8 (1/2) af himinhvolfi eru huldir skýjum.

5 5/8 af himinhvolfi eru huldir skýjum.

6 6/8 (3/4) af himinhvolfi eru huldir skýjum.

7 7/8 af himinhvolfi eru huldir skýjum eða meira, þó ekki alskýjað.

8 Alskýjað.

9 Ekki notað.

1) N_h á við samanlagt magn C_L-skýja, ef þau eru á lofti, annars C_M-skýja.

2) N_h getur aldrei orðið hærra en N.

3) Sjá ath. við N.

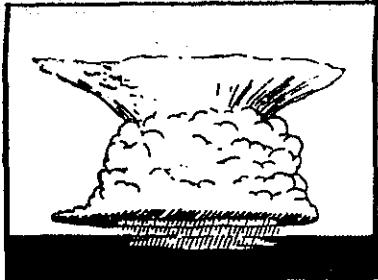
C_L-ský (lágský)

- C_L Flákaský, þokusky, bólstraský, skúraský.
- 0 Engin flákaský, þokusky, bólstraský eða skúraský á lofti.
- 1 Hnoðrar eða bólstraskýjaruðningur, eða hvort tveggja, þó ekki hrafnar (sjá C_L=7).
- 2 Bólstrarar eða klakkar. Á efra borði dragast þeir saman í hnykla, sem líkjast hvolfþökum eða turnum. Ásamt þeim geta verið önnur bólstraský og flákaský, en neðra borð allra skyjanna er jafnhátt.
- 3 Skúraklakkar. Skúraský, sem eru hvorki greinilega trefjuð eða steðjalöguð í kollinn, en útlínur kollanna þó teknar að óskýrast. Ásamt þeim geta verið bólstraský, flákaský eða þokusky.
- 4 Flákaský mynduð af bólstraskýjum. Ásamt þeim geta verið bólstraský.
- 5 Flákaský, ekki mynduð af bólstraskýjum svo að vitað sé. Þokuskyjahula, meira eða minna samfelld, eða þokuskyjaruðningur, þó ekki sundurtætt þokusky undir úrkamuskyjum (hrafnar).
- 7 Hrafnar. Sundurtætt bólstraský eða þokusky undir úrkamuskyjum, venjulega grábliku eða regnþykkni.
- 8 Bólstraský og flákaský, sem eru ekki mynduð af bólstraskýjum. Neðra borð bólstraskýjanna og flákaskýjanna er ekki í sömu hæð.
- 9 Skúraflókar. Skúraský með greinilega trefjaðan efri hluta, oft steðjalaga. Ásamt þeim geta verið á lofti skúraklakkar (efri hlutinn ekki greinilega trefjaður eða steðjalaga), bólstraský, flákaský, þokusky eða hrafnar.
- 1) Ef þoka, særök, moldrok eða annað áþekkt fyrirbæri er á staðnum, en sér til himins, skal tilgreina skyín án tillits til þessa fyrirbæris.
- 2) Þegar fleiri en ein tegund lágskýja eru á lofti, skal skeytastafurinn valinn eftir vissri forgangsröð, sem lýst er í Skýjabók V.I. og með myndum á næstu síðu. Þar er skyjategundunum skipt í flokka I-IX, og hefur sky af flokki I algeran forgang, séu þau á lofti, sé svo ekki, þá af flokki II, og þannig koll af kolli, að því er fimm fyrstu flokkana varðar. Skeytastafur flokka I-V er valinn óháð því hversu mikið er af skyjum hvers flokks. Sé t.d. mest af bólstrum (C_L=2) en einn skúraklakki sjáanlegur, verður C_L=3 fyrir valinu. Ef aðeins eru á lofti sky úr floknum VI-IX, skal velja þann flokk, sem mest er af.

C_L skýringarmyndir

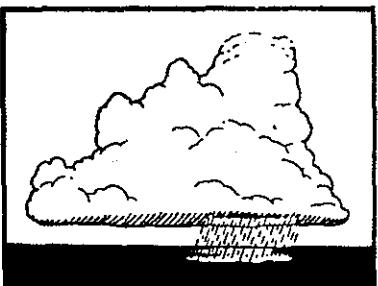
C_L

SKÝRINGARMYNDIR OG LEIÐARVÍSIR UM VAL SKEYTASTAFSINS C_L

I $C_L = 9$

Skúraflókar

II $C_L = 3$

Skúraklakkar

III $C_L = 4$

Flákaský mynduð af bólstraskýjum

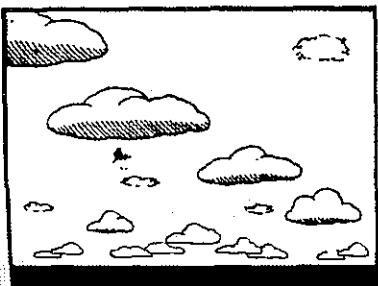
IV $C_L = 8$

Flákaský og bólstraský
með mishátt neðra borð

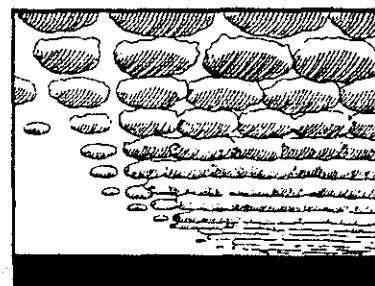
V $C_L = 2$

Bólstrar eða klakkar

VI $C_L = 1$

Mest af hnöðrum eða ruðningi bólstraskýja, þó ekki hröfnum (sjá IX)

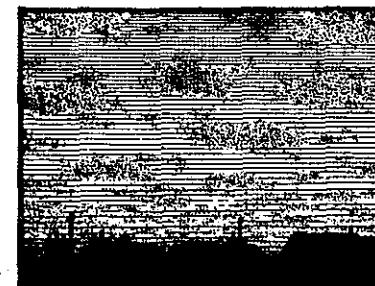
VII $C_L = 5$

Mest af flákaskýjum

VIII $C_L = 6$

Mest af þokuskjum, hulu eða ruðningi, þó ekki hröfnum (sjá IX)

IX $C_L = 7$

Mest af hröfnum

C_M-ský (miðsky)

- C_M Netjuský, gráblika, regnþykkni.
- 0 Engin netjuský, gráblika eða regnþykkni.
- 1 Gráblika, meirihlutinn svo þunnur, að aðeins mótar fyrir sól eða tungli, eins og gegnum hrímað gler.
- 2 Annað hvort gráblika, og er þá meiri hluti hennar svo þykkur, að byrgt geti sól eða tungl, eða regnþykkni.
- 3 Einföld breiða af netjuskýjum, meiri hlutinn þunnur, og einstakir kekkir breiðunnar taka hægum breytingum eða engum.
- 4 Smábreiður netjuskýja, oft ílangar og vindskafnar, víðast hvar þunnar. Skýin eru í fleiri en einni hæð og taka sífelldum breytingum.
- 5 Netjuskýjauppsláttur. Þunn netjuskýjabönd, eða meira eða minna samfellið netjuský, stundum þykk, og geta verið í fleiri en einni hæð. Skýin dregur upp á loftið, og þau fara venjulega þykknandi.
- 6 Netjuský, mynduð af bólstraskýjum eða skúraskýjum.
- 7 Netjuský í tvöfaldri eða margfaldri breiðu, venjulega þykk á köflum, en slær ekki upp á loftið; eða þykk netjuský, sem fara ekki vaxandi; eða netjuský ásamt grábliku eða regnþykkni.
- 8 Netjuskýjaborgir eða netjuskýjahnökrar.
- 9 Skúraleg netjuský, venjulega í fleiri en einni hæð.
- 1 Sér ekki til netjuskýja, grábliku eða regnþykknis vegna myrkurs eða samfelldra lægri skýja.
- 1) Sjá ath. 1) við C_L-ský.
- 2) Þegar fleiri en einn skeytastafur kemur til greina, skal velja hann eftir forgangsröð, sem lýst er í Skýjabók V.Í. og á myndum á næstu síðu. Er C_M-skýjunum skipt í flokka I-IX, og hafa ský í flokki I algeran forgang séu þau á lofti. Sé svo ekki þá af flokki II og þannig koll af kolli.

Athugið að C_M=7 hefur þrjár mismunandi merkingar.

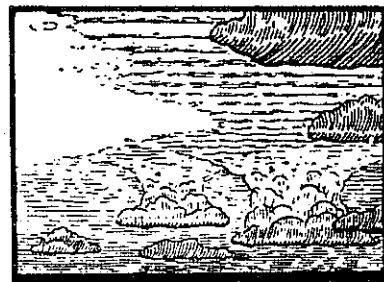
I $C_M = 9$
Skúraleg netjuský

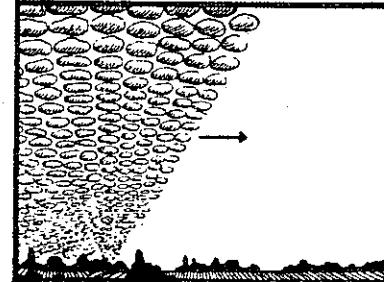
II $C_M = 8$
Netjuskýjaborgir
eða netjuskýahnókrar

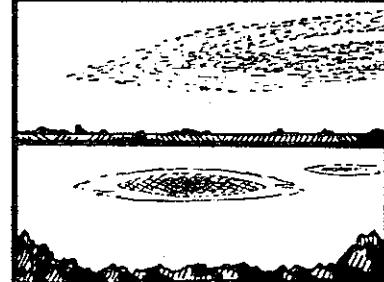
III $C_M = 7$
Gráblika eða regnþykkni,
ásaamt netjuskýjum

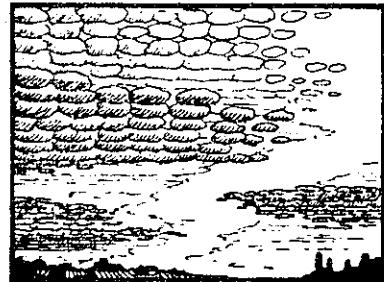
IV $C_M = 6$
Netjuský mynduð af bólstraskýjum
eða skúraskýjum

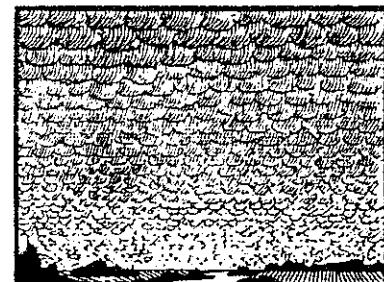
V $C_M = 5$
Netjuskýjauppslættur

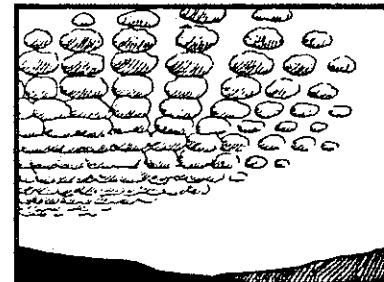
VI $C_M = 4$
Netjuský í ummyndun, oft vindskafin

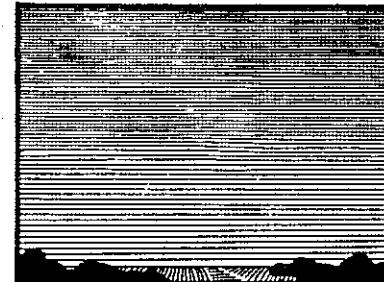
VII $C_M = 7$
Lagksipt netjuský

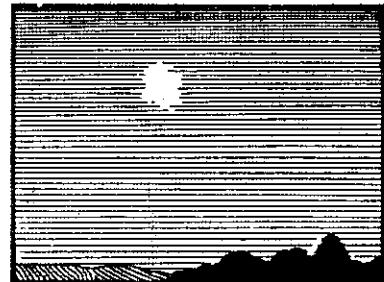
VIII $C_M = 7$
Einföld breiða netjuskýja,
meiri hlutinn byrgir sól

IX $C_M = 3$
Einföld breiða netjuskýja,
meiri hlutinn byrgir ekki sól

X $C_M = 2$
Regnþykkni eða gráblika,
meiri hlutinn byrgir sól

XI $C_M = 1$
Gráblika,
meiri hlutinn byrgir ekki sól

C_M

SKÝRINGARMYNDIR
OG LEIÐARVÍSIR
UM VAL
SKEYTASTAFSINS C_M

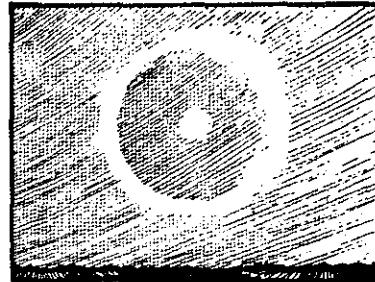
C_M skýringarmyndir

C_H -sky (háskey)

C_H Klósigar, mariutása, blika.

- 0 Engir klósigar, mariutása eða blika.
- 1 Klósigatrefjar eða vatnsklær, sem mynda ekki uppslátt.
- 2 Klósigakembur, stundum strýjaðar, venjulega ekki vaxandi og virðast stundum leifar af steðja á skúraskýi; eða klósigaborgir; eða klósighahnökrar.
- 3 Klósigakembur, oft með steðjalögum, enda leifar af efri hluta skúraskýja.
- 4 Uppsláttarklósigar. Trefjar eða vatnsklær, sem fara venjulega þykknandi.
- 5 Klósigar (oft þverdráttur) og blika; eða blika eingöngu. Skyjunum slær upp á loftið og þau fara venjulega þykknandi, en samfellda hulan nær ekki miðja vegu milli hafs og hálofts (45° yfir hafsbrún).
- 6 Klósigar (oft þverdráttur) og blika; eða blika eingöngu. Skyjunum slær upp á loftið og þau fara venjulega þykknandi; samfellda hulan nær meir en miðja vegu milli hafs og hálofts (45° yfir hafsbrún), en þó ekki um allt loftið.
- 7 Blika um allt loftið.
- 8 Blika, sem fer ekki vaxandi og nær ekki yfir allt loftið (fyrirstöðublika).
- 9 Mariutása eingöngu; eða meira af henni en kósigum og bliku.
- / Sér ekki til klósiga, mariutásu eða bliku vegna myrkurs eða samfelldra lægri skyja.
- 1) Sjá ath. 1) við C_L -sky.
- 2) Þegar fleiri en einn skeytastafur kemur til greina, skal velja hann eftir forgangsröð, sem lýst er í Skýjabók V.I. og á myndum á næstu síðu. Er C_H -skyjunum skipt í flokka I-IX, og hafa sky úr flokki I algeran forgang séu þau á lofti. Sé svo ekki, þá af flokki II og þannig koll af kolli.

C_H skýringarmyndir

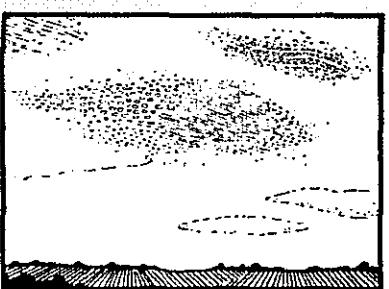

II $C_H = 7$

Blika um allt loft

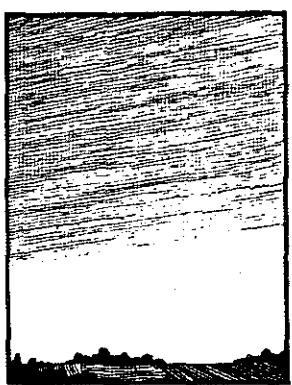
C_H

SKÝRINGARMYNDIR OG LEIÐARVÍSIR UM VAL SKEYTASTAFSINS C_H

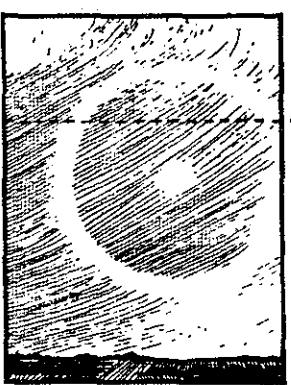
I $C_H = 9$

Mariutása, meiri en samanlagt
af klósigum og bliku

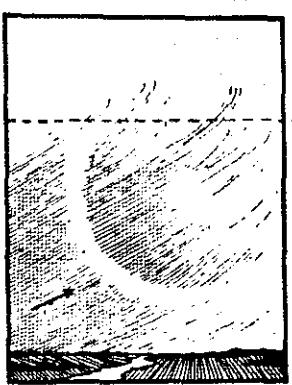
III $C_H = 8$

Fyrirstöðublika,
hylur ekki allt loftið
og fer ekki vaxandi

IV $C_H = 6$

Uppsláttarblika,
nær harra en 45°

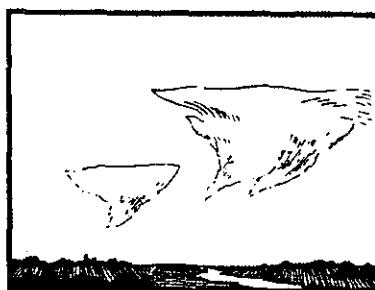
V $C_H = 5$

Uppsláttarblika,
nær ekki 45° hæð

VI $C_H = 4$

Uppsláttarklósigar,
vatnsklær eða trefjar

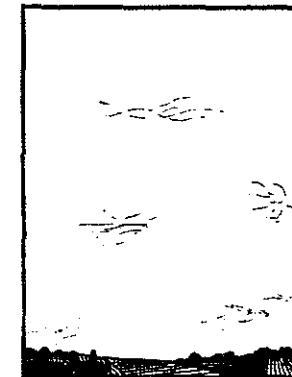
VII $C_H = 3$

Klósigakembur,
myndaðar af skúraskýjum

VIII $C_H = 2$

Klósigar. Kembur, borgir og hnökrar
í meiri hluta

IX $C_H = 1$

Klósigar. Trefjar og
vatnsklær í meiri hluta

ORDID 222D_Sv_S

222 Einkennistala orðsins og 2. hluta skeytisins.

D_S Hreyfistefna skipsins síðustu 3 klukkustundir fyrir athugun (1 tölustafur)

v_S Meðalhraði skipsins síðustu 3 klukkustundir fyrir athugun (1 tölustafur).

Þetta orð skal senda, ef annað eða önnur orð í 2. hluta fara á eftir, eða ef skipið hefur sérstök fyrirmæli um að senda upplýsingar um hraða þess og stefnu.

Hreyfing skipsins síðustu 3 klukkustundir fyrir athugun.

D_S		D_S	
0	Skipið hefur verið kyrrt	5	Skipið hefur hreyfst í SV
1	Skipið hefur hreyfst í NA	6	" " " "
2	" " " " A	7	" " " "
3	" " " " SA	8	" " " "
4	" " " " S	9	Hreyfing skipsins óþekkt

Hér er átt við heildarhreyfingu skipsins (vegna vélar, vindu og strauma).

v_S Meðalhraði skipsins (vegna vélar, vindu og strauma) síðustu 3 klukkustundir fyrir athugun.

0 Skipið hefur lítið sem ekki hreyfst úr stað.

	Hraðinn	1- 5 hnútar	1-10 kílómetrar á klst.
1	"	6-10 hnútar	11-19 " " "
2	"	11-15 hnútar	20-28 " " "
3	"	16-20 hnútar	29-37 " " "
4	"	21-25 hnútar	38-47 " " "
5	"	26-30 hnútar	48-56 " " "
6	"	31-35 hnútar	57-65 " " "
7	"	36-40 hnútar	66-75 " " "
8	"	meiri en 40 hnútar	meiri en 75 " " "
9	"		

Hafi skipið ekki fyrirmæli um að gefa upp hraða og stefnu skal senda 222// þegar önnur (annað) orð í 2. hluta fylgja á eftir.

ORÐIÐ Os_nT_wT_wT_w

O Einkennistala orðsins.

s_n Formerki (1 tölustafur).

$s_n = 0$, ef sjávarhiti er 0.0 eða hærri (+)

$s_n = 1$, ef sjávarhiti er undir frostmarki (-)

T_wT_wT_w Sjávarhiti í heilum stigum og tíundu hlutum úr stigi.
(3 tölustafir).

Þetta orð skal alltaf senda, ef mæling er gerð með prófuðum sjávarhitamæli.

Sjávarhitann má mæla með fjarvirkum hitamæli í kælivatnsinntaki eða við kinnung skipsins, en einnig með kvikasilfursmæli sem oftast er í sérstöku hylki. Sé mælt með kvikasilfursmæli, er best að framkvæma það á eftirfarandi hátt:

Sjór er tekinn í hentuga fötu. Fyrst er þó fatan látin liggja í sjónum, til að hún verði jafnheit og sjórinn. Þegar fatan hefur verið dregin upp full af sjó, er mælinum stungið án tafar ofan í hana. Hræra þarf í með mælinum eða hvolfa sjónum úr mælishylkinu nokkrum sinnum til að koma í veg fyrir ónákvæmni, sem orðið getur vegna þess, að mælirinn er heitari eða kaldari en sjórinn. Fordast verður að láta sól og jafnvel vind leika um fótuna. Lesa verður á mælinn á meðan kúlan og neðri hluti hans er niðri í sjónum. Álesturinn á að framkvæma þannig að línan frá auganu að toppi kvikasilfurssúlunnar sé hornrétt á mælinn.

ORDIÐ 6I_SE_SE_SR_S

6 Einkennistala orðsins.

I_S Orsök ísingar á skipinu (1 tölustafur).

E_SE_S Þykkt íss á skipinu í cm (2 tölustafir).

R_S Breyting á ísmagni á skipinu (1 tölustafur).

Þetta orð skal senda, ef ís er á skipinu eða hleðst á skipið. Í stað orðsins má senda upplýsingar um ísingu í mæltu máli, og skulu þær hefjast á orðinu ICING.

I_S **Orsök ísingar á skipinu.**

1 Ísing af völdum særoks.

2 Ísing af völdum þoku.

3 Ísing af völdum særoks og þoku.

4 Ísing af völdum rigningar.

5 Ísing af völdum særoks og rigningar.

E_SE_S **Þykkt íssins á skipinu í cm.**

Dæmi: 8 cm þykkr ís á skipinu; E_SE_S = 08
 23 cm " " " E_SE_S = 23

R_S **Breytingar á ísmagni á skipinu.**

0 Ís á skipinu, fer hvorki vaxandi né minnkandi.

1 Ís fer hægt vaxandi á skipinu.

2 Ís fer örт vaxandi á skipinu.

3 Ís bráðnandi og fer hægt minnkandi á skipinu.

4 Ís bráðnandi og fer hratt minnkandi á skipinu.

Ef lýsing á ísingunni er send í mæltu máli, skal þess einkum getið hve hratt hún myndast. Skal þá fara eftir meðfylgjandi töflu:

Ísing:	Áhleðslan jafngildir:
Lítill (slight)	1- 3 cm á sólarhring
Miðlungs (moderate):	4- 6 cm " "
Mikil (heavy):	7-14 cm " "
Mjög mikil (very heavy):	15 cm eða meira á sólarhring

Dæmi: 1. ICING Um 5 cm þykkur ís á skipinu. Óbreytt að mestu síðustu 3 klukkustundir.

2. ICING Very heavy icing from fog and spray.
Accretion about 5 cm during last three hours.
3. ICING Ice on ship about 10 cm thick. Melting slowly.

ORÐID ICE + { Texti
eða
c_is_ib_id_iz_i

ICE Einkennisorð, og merkir að á eftir fari upplýsingar um hafís annað hvort í mæltu máli eða í orðinu **c_iS_ib_iD_iz_i**

c_i Þéttleiki og lýsing hafíss (1 tölustafur)

s_i Próunarstig hafíss (1 tölustafur).

b_i Landmyndaður ís (1 tölustafur).

d_i Í hvaða átt aðalbrúin er frá skipinu (1 tölustafur).

z_i Ástand íss með tilliti til siglinga, og breytingar síðustu 3 klukkustundir (1 tölustafur).

Þetta orð skal senda, ef hafís sést frá skipinu á athugunartíma. Í stað þessa orðs má senda upplýsingar um hafís í mæltu máli, og skal orðið ICE fara á undan textanum. Hafi orðið vart við hafís milli athugana, skal gefa upplýsingar um það í mæltu máli, þegar ástæða þykir til, samanber "Reglur um ýmsar ráðstafanir til öryggis við siglingar" í fimmta kafla og leiðbeiningar á bls. 12 í öðrum kafla.

c _i	Þéttleiki og lýsing hafiss.	
0	Enginn hafís sjáanlegur (hér er eingöngu átt við sjávarmyndaðan ís).	
1	Skipið í opnu sundi eða rennu, sem er meira en 1.0 sjómíla á breidd eða í fastís (landföstu samfrosta ísbelti), sem ekki sér út fyrir.	
2	Jakastangl, þéttleiki 3/10 eða minna.	
3	Gisið ísrek, þéttleiki 4-6/10.	
4	Þétt ísrek, þéttleiki 7-8/10.	
5	Samfellt ísrek að kalla, þéttleiki 9/10 eða meira.	
6	Spangir eða ísspildur með auðum sjó á milli.	
7	Spangir eða þéttar spildur með gisnara ísreki á milli.	
8	Fastís (landfastur samfrosta ís) með jakastangli eða gisnu ísreki sjávarmegin við ísbrúnina.	
9	Fastís með þéttu eða að kalla samfelldu ísreki sjávarmegin við ísbrúnina.	
/	Ekki hægt að tilgreina vegna myrkurs, lélegs skyggnis eða vegna þess, að skipið er meira en 0.5 sjómílur frá ísbrúninni.	

Ath. 1. Með hafís er hér átt við sjávarmyndaðan ís. Borgarís og öðrum landmynduðum ís er lýst með skeytastafnum b_i.

Ath. 2. Skeytastafir 2-9 skulu einungis notaðir, þegar skipið er í ísreki eða innan 0.5 sjómílna frá ísbrúninni.

S_i Próunarstig hafíss.

- 0 Nýmyndaður íshroði (svifís, krapasúpa).
1 Nýmyndaður ís innan við 10 cm þykkur (skæni, glærís).
2 Nýlegur lagnaðarís 10-30 cm þykkur.
3 Aðallega nýmyndaður eða nýlegur lagnaðarís, en blandaður vetrarís.
4 Aðallega þunnur vetrarís, en blandaður nýmynduðum eða nýlegum lagnaðarís.
5 Þunnur vetrarís eingöngu, 30-70 cm þykkur.
6 Aðallega miðlungsþykkur (70-120 cm) og þykkur (meira en 120 cm) vetrarís blandaður nokkru af þunnum vetrarís.
7 Miðlungs eða þykkur vetrarís eingöngu.
8 Aðallega miðlungs eða þykkur vetrarís, en blandaður gömlum ís (venjulega meira en 2 metra þykkum).
9 Aðallega gamall ís (tvívetrungur eða fjölvetrungur).
/ Ekki hægt að tilgreina vegna myrkurs, lélegs skyggnis eða þess að aðeins sést landmyndaður ís, eða vegna þess, að skipið er meira en 0.5 sjómílur frá ísbrúninni.

b_i Landmyndaður ís.

- 0 Enginn landmyndaður ís.
1-5 borgarísjakar }
2 6-10 borgarísjakar } Engir veltijkar eða borgarbrot.
3 11-20 borgarísjakar }
4 Allt að 10 veltijkar eða borgarbrot, en enginn borgarís.
5 Meira en 10 veltijkar eða borgarbrot, en enginn borgarís.
6 1-5 borgarísjakar }
7 6-10 borgarísjakar } Ásamt veltijökum og borgarbrotum.
8 11-20 borgarísjakar }
9 Meira en 20 borgarísjakar ásamt veltijökum og borgarbrotum - mikill háski fyrir skipaumferð.
/ Ekki hægt að tilgreina vegna myrkurs, lélegs skyggnis eða vegna þess að einungis sést til sjávarmyndaðs íss.

Ath. Borgarísjakar eru mjög stór og háreist jökulstykki, sem brotnað hafa úr skriðjöklum eða jökulþiljum, og ná meira en 5 m upp úr sjó. Borgarbrot (bergý bit) eru mun minni um sig (oft 100-300 m²) og rísa innan við 5 m úr sjó (1-5 m). Veltijkar (growlers) eru minni en borgarbrot og í örri bráðnun. Flatarmál þeirra er oft um 20 m² og þeir rísa minna úr sjó.

D_i Í hvaða átt aðalísbrúnin er frá skipinu.

0 Skipið er í landvök eða í skararsundi (milli lands eða fastíss og ísreks).

1 Aðalbrúnin í NA frá skipinu.

2 Aðalbrúnin í A frá skipinu.

3 Aðalbrúnin í SA frá skipinu.

4 Aðalbrúnin í S frá skipinu.

5 Aðalbrúnin í SV frá skipinu.

6 Aðalbrúnin í V frá skipinu.

7 Aðalbrúnin í NV frá skipinu.

8 Aðalbrúnin í N frá skipinu.

9 Óákveðið (skipið í ísnum).

/ Ekki hægt að tilgreina vegna myrkurs, lélegs skyggnis eða vegna þess, að einungis sést til landmyndaðs íss (borgarfíss, borgarbrota eða veltijaka).

Ath. Með stefnu aðalísbrúnar frá skipinu er átt við stystu leið að ísbrúninni. Sé skipið í vök sem er breiðari en 1.0 sjómíla, skal setja c_i = 1 og D_i = 0

z_i Ástand íss með tilliti til siglinga og breytingar síðustu 3 klukkustundir.

0 Skipið í auðum sjó, en ís í sjónmáli.

1 Sigling greið, ástand batnandi.

2 Sigling greið, ástand óbreytt.

3 Sigling greið, ástand versnandi.

4 Sigling erfið, ástand batnandi.

5 Sigling erfið, ástand óbreytt.

Réttar áttir, en ekki seguláttir.

Skipið í ísnum.

6 Nýmyndun íss, jakar frjósa saman.
7 Lítilsháttar þrýstingur í ísnum.
8 Miðlungs eða mikill þrýstingur
í ísnum.
9 Skipið lokað í ísnum.
/ Ekki hægt að tilgreina skilyrði vegna myrkurs eða lélegs
skýggnis.

} Skipið í
torfærum
í
og ástand
versnandi.

Dæmi um notkun á orðinu $c_i S_i b_i D_i z_i$:

1. Sé skipið í mjög gisnum en jafndreifðum vetrarís (þéttleiki minni en 3/10 og þykkt um 1/2 m) og sigling greið og batnandi, skal senda í skeyti
ICE 25091
2. Sjáist 3 borgarísjakar, en enginn annar ís, skal senda
ICE 0/1/0
3. Sé skip í auðum sjó, en ísbrún í norðurátt meira en hálfa sjómílu frá skipinu, skal senda í skeyti
ICE //80

Dæmi um ísfregnir í mæltu máli:

1. ICE Iceberg sighted $62^{\circ}15'N$, $37^{\circ}22'W$ at 0150 GMT, July 4.
2. ICE Komum að þéttari ísspöng á $66^{\circ}40'N$, $23^{\circ}05'W$ kl. 1030. Spöngin liggur til norðausturs.
3. ICE Staddir á $66^{\circ}50'N$, $22^{\circ}17'W$ kl. 1530. Gisið ísrek umhverfis skipið þéttleiki 5/10. Þéttari ís um 0.5 sjómílur norður af skipinu. Ísinn hreyfist hægt til suðurs.

F J Ó R Ð I K A F L I

ÖNNUR AFBRIGÐI SKEYTALYKILSINS

A-Lengsta afbrigðið

Á borpöllum, rannsóknarskipum og öðrum skipum, sem betur eru búin tækjum en flest íslensk skip, er notað lengsta afbrigði skeytalykilsins FM 13-VII SHIP, og er það þannig:

Inngangshluti	DDDD	YYGGi _w	99L _a L _a L _a	Q _c L _o L _o L _o L _o
1. hluti	i _R i _x hVV	Nddff	1s _n TTT	2s _n T _d T _d T _d
	4PPPP	5appp	6RRRt _R	7wwW ₁ W ₁ 8N _h C _L C _M C _H
2. hluti	222D _s v _s	0s _n T _w T _w T _w	1P _{wa} P _{wa} H _{wa} H _{wa}	
	2P _w P _w H _w H _w	3d _{w1} d _{w1} d _{w2} d _{w2}	4P _{w1} P _{w1} H _{w1} H _{w1}	
	5P _{w2} P _{w2} H _{w2} H _{w2}	6I _s E _s E _s R _s	ICE + {	TEXTI eða c _i S _i b _i D _i z _i

Hér á eftir fara skýringar og leiðbeiningar við þau orð, sem feitletruð eru, en önnur orð hafa sömu merkingu og getið hefur verið um í þriðja kafla.

ORÐIÐ 2s_nT_dT_dT_d

2 Einkennistala orðsins.

s_n Formerkí (1 tölustafur, 0 eða 1).

T_dT_dT_d Daggarmark í heilum stigum og tíunduhlutum úr stigi.
(3 tölustafir).

Þetta orð skal senda, þegar upplýsingar eru fyrir hendi.

ORÐIÐ 5app

- 5 Einkennistala orðsins.
- a Einkenni loftþrýstingsbreytinga síðustu 3 klukkustundir fyrir athugun (1 tölustafur).
- ppp Breyting leiðréttis loftþrýstings við sjávarmál á síðustu 3 klukkustundum í heilum mb og tíunduhlutum úr mb (3 tölustafir).

Þetta orð skal senda, þegar upplýsingar eru fyrir hendi.

Einkenni loftþrýstingsbreytinga síðustu 3 klst.

Tölustafur fyrir a er valinn samkvæmt eftirfarandi töflu með því að athuga línumrit þrýstirita, ef hann er um borð.

a		
0	Stígandi, síðan fallandi	Loftþrýstingur jafnhár eða hærri en fyrir 3 tímum.
1	Stígandi og síðan óbr. eða stígandi og síðan hægar stígandi	
2	Stígandi (jafnt eða óreglulega)	Loftþrýstingur hærri en fyrir 3 tímum.
3	Fallandi eða óbreyttur, síðan stígandi; eða stígandi og síðan örarár stígandi.	
4	Loftþrýstingur eins og fyrir 3 tímum, stöðugur eða breyttingin óregluleg eða sveiflukennnd.	ppp = 000
5	Fallandi, síðan stígandi	Loftþrýstingur jafnlágur eða lægri en fyrir 3 tímum.
6	Fallandi, síðan óbr. eða fallandi og síðan hægar fallandi	
7	Fallandi, (jafnt eða óreglulega)	Loftþrýstingur lægri en fyrir 3 tímum.
8	Óbreyttur eða stígandi, síðan fallandi; eða fallandi og síðan örarár fallandi.	
9	Ekki notað.	

ORDIÐ 6RRR_R

6 Einkennistala orðsins.

RRR Úrkomumagn (3 tölustafir).

t_R Tímabil frá síðustu athugun á úrkomu (1 tölustafur).

Þetta orð skal senda kl. 06 og 18 GMT, hafi úrkomu orðið vart og hún mæld. Hafi engrar úrkomu orðið vart er orðinu sleppt.

RRR Úrkomumagn í mm

RRR	mm	RRR	mm
990	0.0	001	1.0 - 1.4
991	0.1	002	1.5 - 2.4
992	0.2	003	2.5 - 3.4
993	0.3	004	3.5 - 4.4
994	0.4	005	4.5 - 5.4
995	0.5	006	5.5 - 6.4
996	0.6	007	6.5 - 7.4
997	0.7	.	.
998	0.8	.	.
999	0.9	989	988.6 eða meira

990 er notað, þegar úrkoma er svo lítil, að hún er ekki mælanleg.

t_R Lengd úrkomutímabils

1 6 klst.

2 12 klst.

3 18 klst.

4 24 klst.

/ annað en hér að ofan.

ORDIÐ 1P w a w a H H

1 Einkennistala orðsins.

P P w a w a Sveiflutími öldunnar í sekúndum (2 tölustafir).

H H w a w a Ölduhæð í $\frac{1}{2}$ metra einingu (2 tölustafir).

Þetta orð skal senda, ef sérstök mælitæki eru notuð til að mæla ölduhæð og sveiflutíma. Fæst íslensk skip hafa slík mælitæki og fellur orð þetta því yfirleitt niður.

- 1) Sé hvorki undiralda né vindbára skal orðið vera 10000
- 2) Falli mæling ölduhæðar eða sveiflutíma niður skal setja // í stað þess þáttar sem ekki var mældur.

Dæmi: a) Mælist ölduhæð 4.5 metrar og sveiflutíminn 4 sekúndur verður orðið 10409 ($09=4.5\times 2$).
b) Ef ölduhæðin er 12 metrar og sveiflutíminn 6 sekúndur verður orðið 10624 .

ORDIÐ 2P w w w w H H

2 Einkennistala orðsins.

P P w w Sveiflutími vindbáru í sekúndum (2 tölustafir).

H H w w Hæð vindbáru í $\frac{1}{2}$ metra einingu (2 tölustafir).

Þetta orð skal senda til að lýsa vindöldu, ef ölduathugun er gerð án sérstakra öldumælitækja. Sleppa skal orðinu ef undiralda er, en engin vindbára.

- 1) Ef sjór er spegilsléttur (engin undiralda né vindbára) skal orðið sent 20000.

- 2) Sé vindbára svo óregluleg, að ekki er hægt að ákvarða hæð og sveiflutíma hennar, skal setja 99 í stað P_{w_w} og // í stað H_{w_w} . Falli athugun niður af öðrum sökum, skal setja // í stað þess þáttar sem ekki var athugaður.
- 3) Ef undiralda er, en engin vindbára, skal orðinu sleppt.
- 4) Með sveiflutíma öldu er átt við hve langan tíma aldan er að fara lengd sína. Er best að ákvarða sveiflutímann þannig, að athuga hversu margar sekúndur t.d. 5 öldur eru að fara framhjá skipinu (sé það kyrrstætt), og verður þá sveiflutíminn 1/5 af þeim tíma.

ORDIN $3d_{w1}d_{w1}d_{w2}d_{w2}$

$4P_{w1}P_{w1}H_{w1}H_{w1}$

$5P_{w2}P_{w2}H_{w2}H_{w2}$

Upphafstölur orðanna 3, 4 og 5 eru einkennistölur.

$d_{w1}d_{w1}$ Hreyfistefna undiröldu í tugum gráða (2 tölustafir).

$d_{w2}d_{w2}$ " " " " " "

$P_{w1}P_{w1}$ Sveiflutími undiröldu í sekúndum (2 tölustafir).

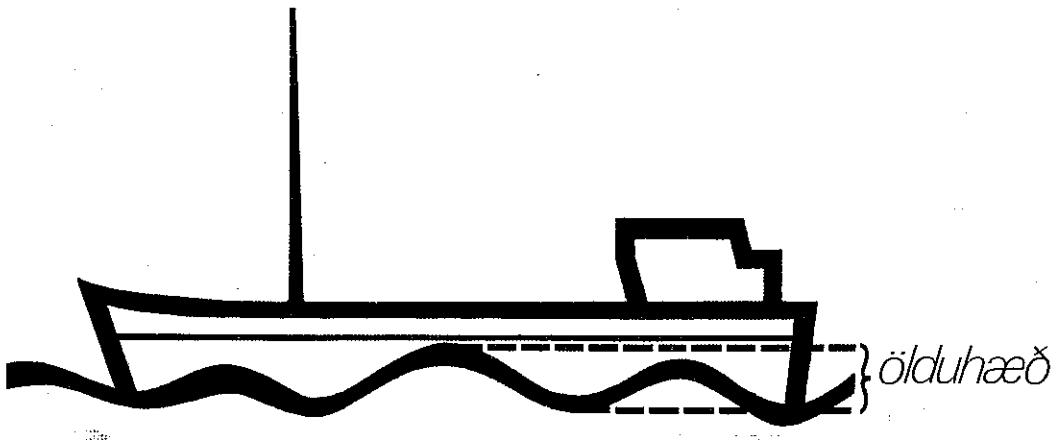
$P_{w2}P_{w2}$ " " " " " "

$H_{w1}H_{w1}$ Hæð undiröldu í $\frac{1}{2}$ metra einingu (2 tölustafir).

$H_{w2}H_{w2}$ " " " " " "

Þessi orð eru notuð til að lýsa undiröldu og orðin falla því niður, ef engin undiralda er, en aðeins vindbára. Orðin lýsa hreyfistefnu, sveiflutíma og hæð undiröldunnar, og skal senda tvö fyrstu orðin, ef um eitt undiröldukerfi er að ræða, en öll orðin, ef greina má tvö undiröldukerfi.

- 1) Hreyfistefna öldunnar er miðuð við úr hvaða átt aldan kemur, sbr. vindátt, og er miðað við réttar áttir en ekki segul-áttir.
- 2) Ef um eitt öldukerfi er að ræða, skal setja $d_{w2} d_{w2} = //$
- 3) Sveiflutíma undiröldu skal ákvarða á sama hátt og sveiflu-tíma vindbáru.
- 4) Ölduhæðina verður oft að áætla, en sé þess kostur, skal hún mæld (með $\frac{1}{2}$ meters nákvæmni) á eftirfarandi hátt:
 - a) Sé öldulengdin lítil miðað við lengd skipsins, þ.e. skipið spannar tvær eða fleiri öldulengdir, skal reynt að athuga hve öldutopparnir nái miklu hærra upp á skipshliðina (eða kinnunginn) en öldudalirnir (sjá mynd). Sæta verður lagi til að athuga ölduhæðina, þegar skipið veltur eða stingst lítið (er nokkurn veginn lárétt í sjónum).

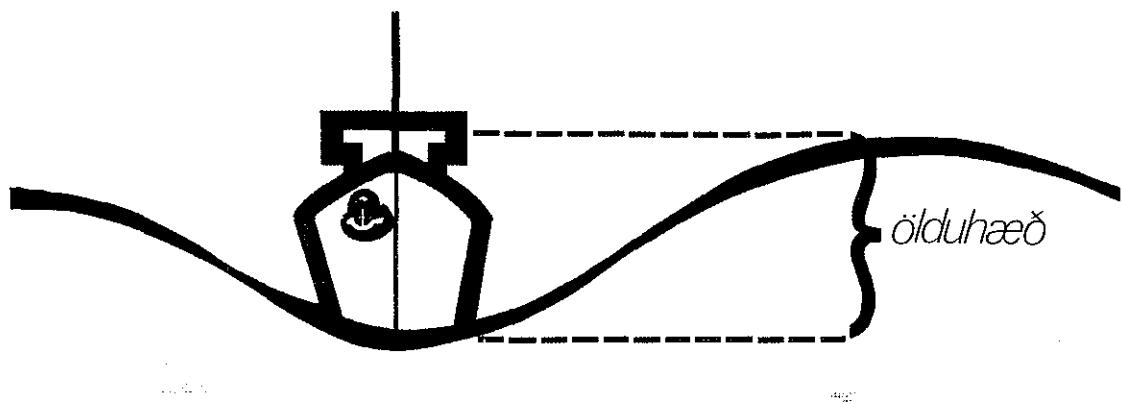

Mynd 3. Athugun ölduhæðar.

Öldulengdin minni en lengd skipsins.

- b) Ef öldulengdin er meiri en lengd skipsins, verður athugunarmaður að finna þá hæð í skipinu, þar sem öldutopp næstu öldu ber við sjóndeildarhringinn, þegar skipið er í miðjum öldudalnum. Er þá hæð augans yfir sjólinu skipsins jöfn ölduhæðinni (sjá mynd). Einnig hér verður að sæta lagi, þegar skipið stingst eða veltur lítið.

Að sjálfsögðu er nauðsynlegt að þekkja hæð nokkurra staða í skipinu yfir sjólinu, svo og að taka tillit til mismunandi hleðslu þess.

Mynd 4. Athugun ölduhæðar.

Öldulengdin meiri en lengd skipsins.

B - Einfaldað afbriqði

Á skipum, sem ekki hafa prófuð mælitæki eða ekki senda reglulega veðurskeyti, er notað einfaldasta afbrigði skeytalykilsins, sem er þannig:

Inngangshluti DDDD YYGGI_w 99L_aL_aL_a Q L L L L C 0 0 0 0 0

1. hluti i_{B_x} /VV NNddff 1s_nTT/ 4PPP/ 7wwW_{1,2}

Í þessu afbrigði hafa skeytastafirnir sömu merkingu og í þeim fyrri, en lofthiti er sendur í heilum stigum (TT) og loftþrýstingur (leiðréttur til sjávarmáls) í heilum mb (PPP). Sé loftþrýstingur 1000 mb eða hærri er fremsta stafnum (1) sleppt.

F I M M T I K A F L I

REGLUR

um ýmsar ráðstafanir til öryggis við siglingar

Stj.tíð, B, 39/1983.

1. gr. Gildissvið
2. gr. Um hafís, rekold og annað, sem hættulegt getur verið skipum á siglingu þeirra
3. gr. Veðurathuganir
4. gr. Um aðstoð við nauðstadda
5. gr. Merkjagjafir við björgun úr sjávarháska
6. gr. Lóðsstigi
7. gr. Um notkun sjálfstýringar og prófun stýrisbúnaðar
8. gr. Gildistaka.

1. gr.

Gildissvið.

- 1.1 Sé ekki annað skýrt tekið fram, gilda reglur þessar um öll skip á öllum siglingaleiðum, nema um herskip og um skip, sem sigla á vötnum Norður-Ameríku.

2. gr.

Um hafís, rekold og annað, sem hættulegt getur verið skipum á siglingu þeirra.

2.1 Skyldur skipstjórnarmaðranna.

- 2.1.1 Sérhver skipstjórnarmaður, sem verður var við hafís, rekald eða annað, sem hættulegt getur verið siglingu skipa (þar með talið gallar á vitum eða siglingamerkjum) og ekki hefur verið gert viðvart um, skal strax beita öllum tiltækum ráðum til að koma skilaboðum um slika hættu, annað hvort beint eða með milligöngu annarra

til hlutaðeigandi yfirvalda á næsta stað í landi, sem til næst. Þetta gildir einnig um fellibylji, ísingu eða vindhraða, sem nemur 10 vindstigum (Beaufort) eða meira, þegar sérstök tilkynning eða viðvörun þar að lútandi, hefur ekki verið gefin út.

2.1.2 Sérhver skipstjórnarmaður, sem fengið hefur tilkynningu um hafís á eða nálægt fyrirhugaðri siglingaleið, skal, meðan dimmt er af nóttu, draga verulega úr ferð skips og sigla því með fyllstu varúð, eða að öðrum kosti breyta stefnu skipsins þannig að tryggt sé, að skipið sigli vel utan hættusvæðisins. Skulu skipstjórnarmenn sýna sérstaka varúð á siglingu við strendur Nýfundlands norðan 43° norðlægrar bреiddar.

2.2 Tilkynning um hættu.

2.2.1 Tilkynningar um hættur þær, sem getið er um í grein 2.1.1, skal senda á mæltu máli, á íslensku og helst einnig á ensku. Tilkynningarnar má einnig senda út samkvæmt alþjóðlegri merkjabók, International Code of Signals. Nánari leiðbeingar um hvernig tilkynna skuli um slíkar hættur er að finna í 1. viðauka við reglur þessar.

2.2.2 Þegar tilkynningarnar eru sendar sem loftskeyti, skulu þær hefjast með öryggismerkinu TTT, en með SECURITÉ, þegar talstöð er notuð, (sjá aðferð I og II í 1. viðauka). Öryggismerkið og öryggiskallið er að öllu jöfnu sent á einni eða fleiri hinna alþjóðlegu neyðartíðna (500 kHz, 2182 kHz eða 156.8 MHz), en öryggisskeytið á þeirri vinnutíðni, sem skipið tilkynnir. Sendandi öryggisskeytis skal fullvissa sig um að næsta strandstöð hafi móttekið skeytið. Öryggisskeyti skal senda eins fljótt og auðið er til annarra skipa í nágrenninu (Cq) og til viðkomandi stofnana í landi.

2.2.3 Strandstöðvar, sem móttekið hafa frá skipi úti á rúmsjó tilkynningu um einhverja þá hættu, sem ákvæði greinar 2.1.1. ná til, skulu senda hana viðeigandi stofnunum. Tilkynningar um vindhraða, hafís og ísinglu skal senda Veðurstofu Íslands eða veðurstofu þess ríkis sem næst liggur. Tilkynningar um gölluð sjómerki rekold o.s.frv. skal senda til Vita- og hafnarmálaskrifstofunnar eða hliðstæðum yfirvöldum þess ríkis, sem næst liggur. Sendingu og móttöku tilkynninga frá skipum um hættur, sem ákvæði greinar 2.1.1. ná til, skal afgreiða endurgjaldslaust.

2.2.4. Tilkynningum um hættu skal þegar það á við útvarpa um sendistöðvar ríkisútværpsins, strandstöðina í Reykjavíkurradio/Tfa og einnig um aðrar strandstöðvar þegar ástæða þykir til.

2.3. Efni tilkynninga um hættur.

2.3.1 Tilkynningar um hættur, sem gefnar eru af skipum samkvæmt ákvæðum 2. greinar, skulu hafa að geyma eftifarandi upplýsingar; eftir því sem tök eru á:

1. Þegar um er að ræða ís, rekold eða aðra hluti, sem hættulegir geta verið skipum eða villt um fyrirstjórnendum þeirra:
 - upplýsingar um hvers konar hlut sé að ræða.
 - upplýsingar um staðsetningu hlutarins, þegar síðast sást til hans.
 - upplýsingar um, hvenær hans var síðast vart.
2. Þegar um fellibylji* er að ræða:
 - tilkynningu um fellibyl eða að fellibylur sé yfirvofandi (Skipstjórar skulu gefa út slíka tilkynningu strax og sýnt þykir, að fellibylur sé í aðsigi);
 - upplýsingar um dagsetningu, tíma, tímaviðmiðun og staðsetningu skipsins;

* Fellibylur: hitabeltisstormur "hurricane".

- upplýsingar um eins mörg af eftirfarandi atriðum og tök eru á:
 - # loftþrýsting, í millibörum (helst með leiðréttingu og geta þess, ef svo er ekki);
 - # breytingu á loftþrýstingi síðustu 3 tíma;
 - # vindátt (réttvísandi);
 - # vindhraði (Beaufort);
 - # sjólag;
 - # ölduhæð og stefnu (réttvísandi);
 - # hraða skips og stefnu (réttvísandi).

2.3.2 Hafi skip tilkynnt um fellibyl, er æskilegt, en ekki skylda, að frekari upplýsingar berist, ef mögulegt er á klukkutíma fresti, en þó aldrei meira en með 3 tíma millibili svo lengi sem þörf er á, eða þar til veðrið hefur gengið niður.

2.3.4. Þegar um er að ræða 10 vindstiga vindhraða (Beaufort) eða meir án þess að tilkynning, þar að lútandi, hafi verið gefin út, og er þá átt við annað en fellibyl skulu tilkynningar hafa að geyma í meginráttum þær sömu upplýsingar og senda skal samkvæmt grein 2.3.1.2.

2.3.5. Við ísingu eða hættu á ísingu skal senda upplýsingar um eftirfarandi atriði:

- staðsetningu skips, tíma og tímaviðmiðun;
- lofthitastig og sjóhitastig;
- vindhraða og vindátt.

3. gr.

Veðurathuganir.

3.1 Sú skylda hvílir á skipstjóra hvers þess skips, sem til þess er valið af Veðurstofu Íslands, að gera veðurathuganir á ákveðnum tínum sólarhringsins og sjá um, að þær séu sendar út sem loft-

skeyti til viðkomandi veðurstofu eftir þeim reglum, sem gilda um slika veðurþjónustu, og jafnvel að endurtaka þær, svo að önnur skip geti haft not af þeim.

Skip, sem ekki geta haft loftskeytasamband við strandstöð, ættu að láta veðurathugunarskip eða önnur skip, sem náð geta sambandi við strandstöðvar framsenda veðurathuganir.

- 3.2. Til þess að allar stöðvar, sem þess óska, geti tekið á móti tilkynningum um veður, sem sendar eru "til allra stöðva" (CQ), mega engar skipsstöðvar senda loftskeyti, eða viðhafa þráð-laust tal, meðan á sendingu tilkynninganna stendur, ef nokkur hætta er á því, að það trufli móttöku tilkynninganna. Þær veðurathuganir, sem sendar eru frá skipum til hinna ýmsu veðurstofa, skulu fluttar með þeim forgangsrétti, sem kveðið er á um í þeirri alþjóðarradioreglugerð sem í gildi er á hverjum tíma.

4. gr.

Um aðstoð við nauðstadda.

- 4.1. Skipstjóri á hvaða skipi sem er, sem fær vitneskju um, að skip, flugvél eða björgunarbátur sé í nauðum statt, ber skylda til, sé hann þess megnugur án alvarlegrar hætta fyrir skip sitt, skipshöfn og farþega, að hraða för skipsins hinu nauðstadda fólk til hjálpar, og ef hægt er, að láta það vita, af ferðum sínum.

Sé hann ekki megnugur að koma hinu nauðstadda fólk til hjálpar eða séu sérstakar ástæður fyrir hendi, svo að hvorki sanngirni né nauðsyn sé til að veita hjálpinu, skal hann geta þess í dagbók skipsins, af hvaða ástæðum hann ekki veitti hina umbeðnu hjálp.

- 4.2. Skipstjóri þess skips, sem í neyð er statt, getur krafist aðstoðar frá einu eða fleiri þeirra skipa, sem svarað hafa beiðni

hans og sem hann álítur best til þess fallið að veita hjálpinu, skal þetta gert að svo miklu leyti sem unnt er í samráði við hlutaðeigandi skipstjóra.

Skipstjórinn eða skipstjórarnir, sem beðnir hafa verið um hjálp, skulu fara hinum nauðstöddu til hjálpar eins fljótt og unnt er.

- 4.3 Skipstjóri er laus við skyldur þær, sem á honum hvíla samkv. gr. 4.1., þegar hann fær tilkynningu um það, að annað skip en hans hafi samkvæmt gr. 4.2. verið valið til þess að veita hina umbeðnu hjálp, og veitt hana.

Ennfremur er hann laus við skyldur þær, sem á honum hvíla samkvæmt gr. 4.2, þegar hann fær tilkynningu um það frá hinu nauðstadda fólk eða skipstjóra á öðru skip, sem komið er til fólksins, að hjálpar sé ekki lengur þörf.

- 4.4. Hafi skip sent út neyðarkall, en skipstjóri þess lítur síðar svo á, að hjálpar sé ekki lengur þörf, skal hann tafarlaust láta allar stöðvar, er hlut eiga að máli, vita um það, á þann hátt, sem greint er í alþjóðaradíóreglugerðinni.

Hafi skipstjóri sent neyðarmerki á annan hátt, en að ofan greinir, skal hann, sé hjálpar ekki lengur þörf, tilkynna það tafarlaust hlutaðeigandi yfirvaldi í landi, sem fyrst næst til.

- 4.5 Framangreind ákvæði um að hjálpa þeim, sem í neyð eru staddir á sjónum, skerða ekki ákvæði siglingalaganna í þessu efni.

5. gr.

Merkjagjafir við björgun úr sjávarháska.

- 5.1. Við björgun úr sjávarháska skal koma boðum milli björgunar sveita eða - stöðva og þeirra, sem í nauðum eru staddir, á þann hátt sem greint er frá í 2. viðauka við reglur þessar.
- 5.2. Minnst einu innrömmuðu eintaki af leiðbeiningum þessum skal koma fyrir á áberandi stað í brú eða stýrishúsi skips.

- 5.3 Notkun neyðarblysa, flugelda eða ljósa, í öðrum tilgangi en þeim að gefa til kynna, að skip, flugvél eða björgunarbátur sé í nauðum statt, er stranglega bönnuð. Sama gildir um ljósmerki, sem líkjast neyðarljósmerkjum.

6. gr.
Lóðsstigi.

- 6.1 Öll skip, sem sigla milli landa skulu búin lóðsstiga, sem koma má fyrir á báðum hliðum skipsins. Skal lóðsstiginn og annar búnaður, sem notaður er til að auðvelda leiðsögumönnum og öðrum sem eiga erindi að gegna um borð að komast til og frá borði, fullnægja ákvæðum 17. gr. V. kafla alþjóðasamþykktarinnar um öryggi mannslifa á hafinu. (SOLAS 74).

7. gr.
Um notkun sjálfstýringar og prófun stýrisbúnaðar.

7.1. **Um notkun sjálfstýringar.**

7.1.1 Þegar skip á leið um hafsvæði, þar sem umferð skipa er mikil eða skyggni takmarkað og sjálfstýring skipsins er notuð, skal ávallt vera hægt að grípa til handstýringar fyrirvaralaust, ef nauðsyn krefur.

7.1.2. Við þau skilyrði, sem nefnd eru í grein 7.1.1 skal skipstjórnarmaður ávallt hafa sér til aðstoðar reyndan rormann, sem tekið getur við stýri skipsins fyrirvara-laust.

7.1.3. Sjálfstýring skal aðeins sett á eða henni aflétt af yfirmanni þeim, sem er á vakt, eða undir umsjón hans.

7.1.4. Áður en sight er inn á hafsvæði, þar sem umferð skipa er mikil og stöku sinnum milli þess, sem sjálfstýring er notuð, skal prófa handstýringu skipsins.

7.2. Prófun stýrisbúnaðar.

7.2.1 Innan 12 tíma frá því skip lætur úr höfn, skal stýrisbúnaður skipsins athugaður og prófaður eftir til sögn stýrimanns. Við prófunina skal, eftir því sem við á, athuga hvort eftirfarandi búnaður starfi eðlilega:

- aðalstýrisbúnaður
- varastýrisbúnaður
- stjórnþúnaður stýrisvélar
- stjórnþöld stýrisbúnaðar í brú
- neyðarorka stýrisbúnaðar
- stýrisvísir með tilliti til stöðu stýrisblaðs
- viðvörun við aflrof stjórnþúnaðar.
- viðvörun við aflrof stýrisbúnaðar.
- annar stjórnþúnaður.

Athuga skal, hvort stýrisvél sníu stýrinu nágu mikið og nágu hratt, hvort vart sé við leka eða bilanir í stýrisvélarymi, og hvort talsamband milli brúar og stýrisvélarymis sé í lagi.

7.2.2. Í stýrisvélarymi og í brú, skal hengja upp lýsingu á því, hvernig stjórnun á sjálfvirkum stjórnþúnaði stýrisvélar og á aflgjafa stýrisbúnaðar er aflétt og komið á. Skulu allir yfirmenn skipsins hafa kynnt sér og tileinkað sér þau handtök, sem nauðsynleg eru til að stjórna stýrisbúnaði skipsins og afléttu eða koma á sjálfstýringu.

7.2.3 Til viðbótar þeim prófunum, sem getið er í grein 7.2.1, skal neyðarstýrisbúnaður skipsins prófaður a.m.k. á 3 mánaða fresti í þeim tilgangi að æfa neyðarstjórnun skipsins. Við þessar prófanir skal stjórna skipinu úr stýrisvélarymi með boðum milli þess og brúar, með þeim mismunandi aflgjöfum, sem tiltækir eru. Þegar um er að ræða skip, sem eru í reglubundnum siglingum á stuttum siglingaleiðum, skulu súkar prófanir gerðar vikulega.

7.2.4. Upplýsingar um prófanir þessar, þ.e. hvenær og hvernig þær fóru fram, skal færa inn í dagbók skipsins.

7.2.5. Ákvæði greina 7.2.1, 7.2.2, 7.2.3 og 7.2.4 gilda ekki um fiskiskip, skemmtibáta og önnur minni skip, sem eingöngu sigla við strendur landsins.

Reglur þessar eru settar samkvæmt lögum nr. 56, 23. júní 1932, um ráðstafanir til öryggis við siglingar til að öðlast þegar gildi og birtast til eftirlreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli. Jafnframt fellur úr gildi auglýsing nr. 172, 13. september 1965, um ýmsar ráðstafanir til öryggis við siglingar.

Samgönguráðuneytið, 2. júní 1983.

Matthías Bjarnason.

Kristinn Gunnarsson.

1. VIÐAUKI

Leiðbeiningar um, hvernig tilkynnt skuli um hafís, rekold, stórvíðri og aðrar yfirvofandi hættur fyrir sjófarendur.

I. Aðferð, þegar loftskeyti eru notuð:

- TTT TTT TTT
- Öryggiskallið: Cq Cq Cq DE
Kallmerki loftskeytastöðvarinnar (3 sinnum).
- Tilkynning um færslu á vinnutiðni.
- TTT Hverskonar hætta }
Efni tilkynningarinnar } endurtekið oft

II. Aðferð, þegar talstöð er notuð:

- Sécurité Sécurité Sécurité
- Öryggiskallið: (framburður: se-ky-ri-te)
Nafn skipsins (3 sinnum)
 - Tilkynning um færslu á vinnutiðni
 - Þetta er (this is) SÉCURITÉ Hvers konar hætta Efni tilkynningarinnar } endurtekið oft.

Æskilegt er, að í tilkynningum um hættur sé eftirfarandi tekið fram (tíminn er í öllum tilfellum Greenwich-meðaltími):

1. Hafís, rekold og önnur bein siglingahætta fyrir sjófarendur:
 - a. Hverskonar hafís, rekald eða siglingahætta hafi sést.
 - b. Staða hættunnar, þegar hún sást.
 - c. Hvenær hennar var vart.
2. Fellibyljir eða stórvíðri:
 - a. Tekið sé fram, að skipið hafi lent í óveðri. Kvöð þess skal skilin í víðri merkingu, þannig að senda skal tilkynningu um óveðrið, hvenær sem skipstjórinn telur sig hafa gilda ástæðu til að halda, að óveður sé í aðsigi.
 - b. Upplýsingar um veðrið. Sérhver skipstjóri skal senda, ásamt tilkynningunni um hættuna, þær af eftirfarandi upplýsingum um veðrið, sem hann telur ástæðu til:
 - Greenwich-meðaltíma, dag og stað skipsins, þegar athuganirnar voru gerðar.
 - Loftvægið (í millibörum, enskum þumlungum eða millimetrum. Þess skal jafnfram getið, hvort loftvægið er tekið óleiðrétt eftir álestur á loftvögina eða hvort það sé leiðrétt).
 - Breytingu á loftvæginu (breytingu þá á loftvæginu, sem átt hefur sér stað síðustu 3 klukkustundir)
 - Vindátt, réttvisandi.
 - Veðurhæð (Beaufort).
 - Sjógang (sléttur sjór (smooth), nokkur sjór (moderate), úfinn sjór (rough), ósjór (high)).

- Undiröldu (lítill, nokkur, þung) og hvaðan hún kemur, rétt-vísandi. Upplýsingar um lengd öldunnar (stutt, meðallöng, löng) kæmu og að gagni.
 - Stefnu skipsins réttvísandi og hraða þess.
3. Siðari athuganir. Eftir að skipstjóri hefur sent upplýsingar um óveður í hitabeltinu eða annars staðar, er æskilegt, þótt ekki sé það skylda, að athuganir séu gerðar og sendar á klukkutíma fresti, ef ástæða þykir til, og í öllu falli ekki með lengra en þriggja klukkutíma millibili meðan skipið er innan þess svæði, sem óveður geisar á.
4. Vindhraði sem nemur 10 Beaufortsstigum eða meiru, og hefur ekki verið varað við.
Þessi kvöð tekur til annarra stórviðra en fellibylja sem getur í lið 2. Þegar vart verður við slík stórviðri, skulu tilkynningar um þau vera með svipuðu sniði og segir í lið 2., nema upplýsingum um sjólag skal sleppt.
5. Hitastig undir frostmarki, sem í sambandi við kul veldur mikilli ísingu.
 - a. Dagur og stund.
 - b. Lofthiti.
 - c. Sjávarhiti (sé það mögulegt)
 - d) Veðurhæð og vindátt.

DÆMI:

Ice:

TTT Ice. Large berg sighted in 4605 N., 4410 W., at 0800 GMT May 15.

TTT Derelict. Observed derelict almost submerged in 4006 N., 1243 W., at 1630 GMT April 21.

Danger to navigation:

TTT Navigation. Alpha lightship not on station. 1800 GMT January 3.

Tropical Storm:

TTT Storm 0030 GMT August 18. 2204 N., 11354. W. Barometer corrected 994 millibars, tendency down 6 millibars. Wind NW., force 9, heavy squalls. Heavy easterly swell. Course 067,5 knots.

TTT Storm. Appearances indicate approach of hurricane. 1300 GMT. September 14. 2200 N., 7236 W. Barometer corrected 29,64 inches, tendency down 015 inches. Wind NE., force 8, frequent rain squalls. Course 035,9 knots.

TTT Storm. Conditions indicate intense cyclone has formed 0200 GMT May 4. 1620 N., 9203 E. Barometer uncorrected 753 millimeters, tendency down 5 millimeters, Wind S. by W., force 5, Course 300, 8 knots

TTT Storm. Typhoon to southeast. 0300 Gmt.June 12. 1812 N., 12605 E. Barometer falling rapidly. Wind increasing from N.

TTT Storm. Wind force 11, no stormwarning received. 0300 GMT. May 4. 4830 N., 30 W. Barometer corrected 983 millibars tendency down 4 millibars. Wind SW., force 11 veering. Course 260, 6 knots.

Icing:

TTT Experiencing severe icing. 1400 GMT. March 2. 69 N., 10 W. Air temperature minus 8. Sea temperature minus 1.5 Wind NE., force 8.

S K R Á

yfir nokkrar erlendar loftskeytastöðvar, sem taka á
móti veðurskeytum frá skipum, þeim að kostnaðarlausu.

<u>Name of the station</u>	<u>Country</u>	<u>Call sign</u>	<u>Radio address of Meteorological Centre</u>
Boston, Mass.	USA	NMF	METEO WASHDC
Portsmouth, Va.	"	NMN	" "
Halifax, NS.	Canada	VCS	METEO Halifax
St. John's Nfld.	"	VON	" "
St. Lawrence Nfld.	"	VCP	" "
Egedesminde	Greenland	OYR	METEO Egedesminde
Godthåb	"	OXI	" "
Julianeåb	"	OXF	" "
Angmagssalik	"	OZL	" "
Thorshavn	Faroe Is.	OXJ	METEO Köbenhavn
Jan Mayen	Norway	LMJ	METEO Oslo
Hammerfest Radio	"	LGI	" "
Harstad Radio	"	LGE	" "
Bergen Radio	"	LGN	" "
Rogaland Radio	"	LGQ	" "
Göteborg Radio	Sweden	SAG	METEO Norrköping
Skagen	Denmark	OXP	METEO Köbenhavn
Lyngby	"	OXZ	" "
Blaavand	"	OXB	" "
Helsinki	Finland	OHC	METEO Helsinki

<u>Name of the station</u>	<u>Country</u>	<u>Call sign</u>	Radio address of Meteorological Centre
Gdynia Radio	Poland	SPH	METEO Gdynia
Norddeich	Federal Republic of Germany	DAN	METEO Hamburg
Scheveningen Radio	Netherlands	PCH	METEO De Bilt
Oostende Radio	Belgium	OST	METAERO Bruxelles
Wick	United Kingdom	GKR	OBS Wick
Stonehaven	"	GND	OBS Stonehaven
Cullercoats	"	GCC	OBS Cullercoats
Humber	"	GKZ	OBS Humber
Portishead	"	GKB	OBS Portishead
Land's End	"	GLD	OBS Land's End
Bordeaux-Arcachon Radio	France	FFC	METEO Bordeaux
Santander (Cabo Mayor)	Spain	EAS	METEO Madrid
Monsanto Radio	Portugal	CTV	METEOLISB